

Тады, у вайну, накладваючы параненым салдатам павязкі, яна і падумаць не магла, што калісьці стане... заслужаным урачом Рэспублікі Беларусь.

Іх называюць гонарам Лідчыны. Яны яшчэ школьнікі, але ў іх ужо адзіны дрэскод — ваенная форма. Як і адна на ўсіх мара — атрымаць афіцёрскія пагоны.

Феноменам апошніх гадоў стала змяншэнне колькасці выпадкаў языў страўніка і 12-перснай кішкі. Аднак працягвае заставацца вялікай колькасцю хворых з іншымі кіслагалазалежнымі паталогіямі.

Выдаецца з 9 жніўня 1917 г.

Віншаванне Прэзідэнта Беларусі з Днём Незалежнасці

Дарэгі суайчыннікі! Сярдэчна віншую вас з Днём Незалежнасці Рэспублікі Беларусь і 68-й гадавінай вызвалення нашай краіны ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў. Глыбока сімвалічна, што беларускі народ менавіта гэтыя дзве даты непарыўна звязуе разам. Мы помнім, што Вялікая Перамога была здабыта неверагодным напружаннем сіл, аплачана жыццём мільёнаў суграмадзян. Сваёй гераічнай барацьбой нашы бацькі і дзяды выраставалі родную зямлю ад заняволення і адрадылі яе з руін, адсталяшы права на мірнае жыццё. І цяперашняе пакаленне з'яўляецца дастойным прадкаў, якім спаўняць традыцыі мінулага. Беларусь прайшла няпросты шлях дзяржаўнага будаўніцтва, эканамічнага і сацыяльнага развіцця і заняла дастойнае месца ў міжнароднай супольнасці. Мы захоўваем намечаныя тэмпы эканамічнага росту, забяспечваем сацыяльную абарону нашым грамадзянам, прадаўжаем добраўпарадкаванне роднай краіны. І зробім усё, каб наша маладая дзяржава была моцнай і квітнеючай. У гэты свяшчэнны для кожнага з нас дзень шчыра жадаю ўсім шчасця, добра, здароўя і поспехаў у працы на карысць любімай Радзімы. Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь Аляксандр ЛУКАШЭНКА.

АЛЯКСАНДР ЛУКАШЭНКА І УГА ЧАВЕС ПАДВЯЛІ ВЫНІКІ ВІЗІТУ ПРЭЗІДЭНТА БЕЛАРУСІ У ЛАЦІНСКУЮ АМЕРЫКУ У ТЭЛЕФОННАЙ РАЗМОВЕ

Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка пасля завяршэння свайго візіту ў краіны Лацінскай Амерыкі пагутарыў па тэлефоне з Прэзідэнтам Венесуэлы Уга Чавесам, перадае БЕЛТА. Лідары дзвюх дзяржаў у тэлефоннай размове абмяняліся думкамі адносна вынікаў гэтага візіту, яшчэ раз абмеркавалі перспектывына напрамкі супрацоўніцтва Беларусі і Венесуэлы.

АЛЯКСАНДР ЛУКАШЭНКА ЗАВЯРШЫЎ НАВЕДВАННЕ ЛАЦІНСКАЙ АМЕРЫКІ І НАКІРАВАУСЯ ў МІНСК

Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка завяршыў наведванне краін Лацінскай Амерыкі і накіраваўся ў Мінск, перадае БЕЛТА. Кіраўнік дзяржавы з афіцыйным візітам наведаў Кубу, Венесуэлу і Эквадор. З кожнай з краін былі вызначаны напрамкі развіцця супрацоўніцтва, падпісаны міжнародныя дакументы.

Вядома на Палесці гарманістка і спявачка, жыхарка вёскі Бярозаўка Калінкавіцкага раёна Паліна ЛАПАЦКІ і створаны ёю самабытны музычны калектыв «Бярозаўскія пералівы» збіраюцца сёлета прымаць удзел у фестывалі народнага гумару ў вёсцы Аўцюкі.

ЦЫТАТА ДНЯ

Алег КАЧАН, міністр спорту і турызму Рэспублікі Беларусь: *Барацьбу з допамгам у беларускім спорце трэба весці самым эфектыўным чынам, выкарыстоўваючы зносіны з замежжам. На жаль, ёсць яшчэ шмат праблем, якія дзеля высокага выніку патрабуюць пайсці на любыя хітрыкі, уславачы і допінг. Гэта непрыемна, але ў дзіцячым спорце тым болей. Прымяненне забароненых прыёмаў пазбавіць нас ад арыгінальнасці, які расце, маладога чалавека можна скалечыць на ўсё астатняе жыццё дзеля выйгрышу нейкага турніру.*

Table with weather forecasts for various cities (Брэст, Віцебск, Гомель, Гродна, Магілёў, Мінск) and exchange rates for USD, EUR, RUB, and UAH.

ВЫБАР ДАСТОЙНЫХ — У ІНТАРЭСАХ НАРОДА І КРАІНЫ

Выступленне Старшыні Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь РУБІНАВА А.М. на закрыцці восьмай сесіі Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь чацвёртага склікання 29 чэрвеня 2012 года

Паважаныя члены Савета Рэспублікі! Паважаныя запрошаныя і журналісты! Мы завяршаем работу восьмай сесіі Савета Рэспублікі чацвёртага склікання. Яна была напоўнена адказнай і напружанай канструктыўнай і міжпарламенцкай дзейнасцю, работай у рэжыме.

Час паказаў, што складаны перыяд у жыцці нашай дзяржавы мы пражодзілі дастойна. Сёння кіраўніцтва краіны поўнасьцю валодае сітуацыяй у эканоміцы, валютна-фінансавай сферы і робіць усё неабходнае для падтрымкі канкрэтнага чалавека і яго сям'і. Жыццё прымушае ўсіх нас зразумець, што незаробленых грошай ніхто даваць не можа. Але ў нас ёсць поўная ўпэўненасць у тым, што на працягу года мы падрацэмі і выйдзем на намечаны ўзровень сярэдняй заробковай платы. У гэтым нас пераконваюць вынікі, якія дасягнулі ўжо сёння. Так, валовае ўнутранае прадукт за 5 месяцаў гэтага года вырас на 3,1 працэнта, прамысловая вытворчасць — на 7,2 працэнта, а прадукцыйнасць працы — на 10,4 працэнта. Таму з уп-

кам росту прадукцыйнасці працы мы павінны ў жыцці і ў кастрычніку выйсці на новыя павышэнні стаўкі першага разраду. Такую задачу паставіў сёння Прэзідэнт. Задача, безумоўна, няпростая, але вырашыць яе нам пад сілу. Беларусь — спакойная, цывілізаваная, працаўладная краіна. У нас створаны спрыяльныя ўмовы, якія даюць магчымасць аб'яднаць нашы намаганні, накіраваць іх не на разлад і процістаянне, а на стварэнне, на згоду і кансалідацыю. І гэтым мы, перш

за ўсё, абавязаны сваім Прэзідэнтам — Аляксандру Рыгоравічу Лукашэнку. Яго глыбкая палітыка, шчырае імкненне ўстанавіць такую атмасферу ў грамадстве, калі ў аснове асновы былі б праца і справядлівасць, яго нецярпімае стаўленне да крадзяжу і хіцвасці — усё гэта вызначыла асновы арыенціры і маральныя прынцыпы пабудовы нашай дзяржавы. Грамадства, у якім галоўнай каштоўнасцю з'яўляецца чалавек, а галоўнай мэтай дзяржавы — служэнне людзям. Таму лозунг «Дзяржава для народа» — гэта не проста лозунг, гэта сутнасць нашай палітыкі, сутнасць нашай з вамі работы. Асноўныя напрамкі гэтай работы на бліжэйшую перспектыву абзначаны Прэзідэнтам Рэспублікі Беларусь у Пасланні беларускаму народу і Нацыянальнаму сходу. У тым ліку кіраўнік дзяржавы паставіў задачы і перад нашымі парламентарыямі, заклікаўшы дэпутатаў Палаты прадстаўніцкай і членаў Савета Рэспублікі павысіць сваю актыўнасць. Гэта тым больш важна, што ў хуткім часе нас чакаюць парла-

ГАЛОЎНЫЯ АРЫЕНЦЫ — ЭФЕКТЫЎНАЯ ЭКАНОМІКА І ЯКАСЦЬ ЖЫЦЦЯ

Выступленне Старшыні Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь АНДРЭЙЧАНКІ У.П. на закрыцці дзясятай сесіі Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь чацвёртага склікання

Паважаныя дэпутаты Палаты прадстаўнікоў! Паважаныя запрошаныя і журналісты! У адпаведнасці з Канстытуцыяй Рэспублікі Беларусь сёння завяршае работу дзясятая Сесія Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь чацвёртага склікання. Падводзячы асновыныя вынікі сесіі, можна з упэўненасцю сказаць — парадак дня паспяхова выкананы. Разгледжана больш за 120 пытанняў. Яго асабліва важна з тым, што ў ходзе сесіі аператыўна вырашаліся пытанні, якія былі падрыўныя актуальнымі праблемамі развіцця нашай дзяржавы.

Такі падыход павінен стаць сістэмай у нашай дэпутатскай рабоце. Менавіта на гэта нацэліў нас Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь А.Р. Лукашэнка ў сваім Пасланні беларускаму народу і Парламенту. Кіраўнік дзяржавы асабліва падкрэсліў — краіне патрэбныя магутныя, імклівыя рывок наперад. Залогам паспяховага дынамічнага развіцця краіны можа быць толькі спільна нашага вытворчага, навуковага патэнцыя-

лу з якасным, гібкім, адпаведным патрабаванням часу заканадаўствам. У святле гэтага лагічна і зразумела, чаму прыярытэтам сесіі стала работа па стварэнні ўмоў для абнаўлення эканомікі, забеспячэнні яе хуткага росту. Сярод важнейшых дакументаў, прынятых намі, законапраекты аб дзяржаўнай інавацыйнай палітыцы і інавацыйнай дзейнасці, аб інвестыцыях, аб камерцыйнай тайне. Створаны ўмовы для таго, каб крэдытная, падатковая і мытная палітыка дзяржавы мела стымулю-

ючы характар. Забяспечаны неда- тыкальнасць інвестыцый і роўныя ўмовы для ўсіх інвестараў — як нацыянальных, так і замежных. Рэальныя зрухі адбыліся ў пытанні развіцця прадпрыемстваў ініцыятывы. Пашырана магчымасць удзелу малага і сярэдняга бізнесу ў дзяржаўных закупках. Немалаважную ролю тут адыграюць і зніжэнне залішніх адміністрацыйных бар'ераў, павышэнне патрабаванняў да якасці аўдытарскай дзейнасці, удасканаленне інстытута іпатэкі. Нараўне са стварэннем дзейных механізмаў стымулявання дзелавой актыўнасці самая пільная ўвага ўдзялялася ўмацаванню стабільнасці фінансаванага сектара эканомікі. У гэтых мэтах сур'ёзна перапрацаваны Банкіўскі кодэкс. Павышана самастойнасць Нацыянальнага банка, пашыраны яго паўнамоцтвы па наглядзе за банкіўскай сферай. Устаноўлена забарона на спланіраваныя зніжэнні банкіўскіх дадатковых плацяжоў за карыстанне крэдытам. Прыняты меры па прадукцыйнасці выпадкаў маніпуля- равання на рынку «СТАР 2» каштоўных папер.

ХРОНІКА АПОШНІХ ПАДЗЕЙ

КІТАЙСКІЯ ТАЙКАНАЎТЫ ВЯРНУЛІСЯ НА ЗЯМЛЮ

Модуль кітайскага пілатаванага касмічнага карабля «Шэньчжоў-9» («Святы човен-9») учора здзейсніў пасадку ў аўтаномным раёне Унутраная Манголія на поўначы Кітая. У капсуле на Зямлю вярнуліся вайсковай славе», прыняты ў 2006 годзе пры ранейшым прэзідэнце Джорджу Бушу-малодшым. Гэтая норма забараняе вытворчасць і продаж знакаў вайскага адрознення без адпаведнага дазволу. Акрамя таго, закон аб'яўляе незаконным нашэнне падобных знакаў, калі грамадзянін не быў імі афіцыйна ўзнагароджаны. Пастанова стала вынікам разгляду зарату Хуэйра Альварэса, раней асуджанага за жыўную заяву аб прысуджэнні яму найвышэйшай ваеннай ўзнагароды ў тым ліку даследаванняў рэакцый чалавечага арганізма на бязважаскасць.

АМЕРЫКАНЦАМ АФІЦЫЙНА ДАЗВОЛІЛІ ХЛУСІЦЬ ПРА БАЯВЫЯ ўЗНАГАРОДЫ

Вярхоўны суд ЗША прызнаў неканстытуцыйным закон, які ў ліку іншага забараняе грамадзянам хлусіць аб прысуджэнні ім баявых ўзнагарод. Гаворка ў рашэнні суда ідзе пра «Закон аб выкрадзенай вайсковай славе», прыняты ў 2006 годзе пры ранейшым прэзідэнце Джорджу Бушу-малодшым. Гэтая норма забараняе вытворчасць і продаж знакаў вайскага адрознення без адпаведнага дазволу. Акрамя таго, закон аб'яўляе незаконным нашэнне падобных знакаў, калі грамадзянін не быў імі афіцыйна ўзнагароджаны. Пастанова стала вынікам разгляду зарату Хуэйра Альварэса, раней асуджанага за жыўную заяву аб прысуджэнні яму найвышэйшай ваеннай ўзнагароды ў тым ліку даследаванняў рэакцый чалавечага арганізма на бязважаскасць.

ЕГІПЕТ ПААБЯЦАЎ НЕ ПАЗБАЎЛЯЦЬ ТУРЫСТАЎ СПІРТНОГА

Новыя ўлады Егіпта на чале з прэзідэнтам Махамедам Мурсі не збіраюцца ўводзіць забарону на ўжыванне замежнымі турыстамі спіртнога, распавёў амбасадар Егіпта ў Расіі Алаа Эльхадзізі. Як запэўніў дыпламат, пад забарону таксама не трапіць і бікіні на пляжах. Егіпет не збіраецца ўводзіць такія захады, бо яны згубна адаб'юцца на турыстычнай галіне. Даходы ад яе, удакладніў пасол, складаюць 12% егіпецкага ВУП.

ПАДРАБЯЗНАСЦІ

ПРЭСА ЗША: ПУЦІН КРУЦІЦЬ АБАМАМ І АМЕРЫКАЙ ЯК ХОЧА

Заходнія журналісты, якія пачалі падводзіць першыя вынікі двухбаковых адносін ЗША і Расіі за пакуль непрацягла перыяд новага прэзідэнцтва Уладзіміра Пуціна, прыйшлі да несусыяльных высноў. «Перазагрузка» за- гадала доўга жыць, а справаздачы аб сустрэчах кіраўнікоў дзвюх краін самы раз публікаваць у раздзеле «некралогі», з'едліва піша прэса. Усё таму, што ў перадыбарчы перыяд Барак Абама не гатовы да расшчэплення, прыйшлі да высноў прадстаўнікі СМІ.

«Перазагрузка» стала для Абама ўсяго толькі апраўданнем, якое прыкрывае яго адступленне перад націскам Расіі, піша часопіс Foreign Policy, пераклад артыкула юга публікуе InoPressa. Абама на ўсіх франтах саступае Пуціну на сувереннай арэне, мяркую аўтар артыкула і прыводзіць адрозненні прыкладаў. Па-першае, наракае карэспандэнт Майкл Вейс, ЗША так і не адважыліся аказаць хоць якую-небудзь падтрымку «разбітай» расійскай апазіцыі. Па-другое, Вашынгтон фактычна выступае супраць прыняцця «закона Магніцкага» і тым самым «становіцца на бок Пуціна».

ЯКІЯ ТВОРЫ БЕЛАРУСКАЙ, РУСКАЙ І СУСВЕТНАЙ ЛІТАРАТУРЫ ВЫ ПАРАЦЕ ПРАЧЫТАЦЬ КОЖНАМУ БЕЛАРУСУ?

Людміла САЯНКОВА, загадчык кафедры літаратурна-мастацкай крытыкі БДУ:

— Што датычыцца беларускай літаратуры, лічу абавязковымі для прачытання творы Караткевіча. Прачытава рэгулярна «Майстра і Маргарыту» Булгакава — цудоўны твор рускай класікі! Кожнаму беларусу неабходна ведаць «Вайну і мір» Талстога — не ў хрэстаматыіным варыянце, а з усімі падрабязнасцямі. З нядаўна прачытанага мяне ўразаў, а таксама пазнаёміла з вобразам інтэлігентцы мінулай эпохі кніга, напісаная на ўспамінах Лунгіно. Варта ўвагі сучаснага чалавека і творы Кафкі, Парсанса, Фолкнера. Вельмі люблю Саган, Муракамі! Не аднойчы вяртаюся да павучальных казак Андрэя Сяна.

Васіль ТКАЧОЎ, празаік, драматург:

— Няпростасе пытанне, пагадзіцеся, бо што ні чалавек — то свой густ. Аднак зыходзячы з прагматыка і перажытага, скажу наступнае: калі б я набыў сёння кнігі, то не гроб бы, як раней, усё без разбору ў кнігарнях або па падпісцы, а купляў бы толькі тыя творы, якія мне і сапраўды спатрэбіліся. Якія потым прачытаў і палюбіў, якія перачытаваў, па магчымасці, сёння. Я б параіў прачытаць кожнаму беларусу паэму «Новая зямля» Коласа, апавесці «Гандлярка і пазт» Шамякіна і «Знак бяды» Быкава, раманы «Людзі на балоце» Мележа, «Плч перапёлкі» і «Свае і чужыя» Чыгрынава, трылогію Сяркова «Мы з Санькам...». А як абыйсціся без томка вершаў Танка, Барадулліна, Макаравіча? Што тычыцца рускай і сусветнай літаратуры, не ўяўляю сябе без апавесці Распуціна «Развітанне з Мац'ёраў» і Бялова «Звычайная справа», «Бывай, Гульсары!» Айтматова, без раманаў Шалахава «Ціхі Дон», Мамяна-Сібірака «Хлеб» і «Золата», Гого «Адычутыя»... Кнігі цікавых вельмі шмат! А калі мой густ супадзе яшчэ з чымсьці — што ж, я тады не апошні ў шэрагу чытаючага людзі!..

Людміла КАНАПЛЯНІК, дырэктар тэлестудыі «Новы горад»:

— Калі быць шчырай, я больш знаёмая з рускай літаратурай. Таму раю ўсім пачытаць творы Талстога, Чэхава, Дастаўскага... Неаднойчы перачытвала «Ганну Карэніну». І з кожным разам захаляюся Талстым, гэтым тонкім псіхалагам, добрым знаўцам жаночай душы. Ва ўсе часы будучы ацэньваю кароткія апаведы Антона Паўлавіча Чэхава, глыбока філасофскія творы Дастаўскага. Творы гэтых аўтараў — той мінімум, які павінен валодаць кожны чалавек.

Людміла КАНАПЛЯНІК, дырэктар тэлестудыі «Новы горад»:

— Калі быць шчырай, я больш знаёмая з рускай літаратурай. Таму раю ўсім пачытаць творы Талстога, Чэхава, Дастаўскага... Неаднойчы перачытвала «Ганну Карэніну». І з кожным разам захаляюся Талстым, гэтым тонкім псіхалагам, добрым знаўцам жаночай душы. Ва ўсе часы будучы ацэньваю кароткія апаведы Антона Паўлавіча Чэхава, глыбока філасофскія творы Дастаўскага. Творы гэтых аўтараў — той мінімум, які павінен валодаць кожны чалавек.

Людміла КАНАПЛЯНІК, дырэктар тэлестудыі «Новы горад»:

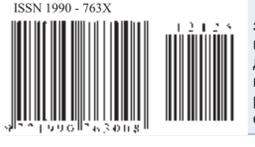
— Калі быць шчырай, я больш знаёмая з рускай літаратурай. Таму раю ўсім пачытаць творы Талстога, Чэхава, Дастаўскага... Неаднойчы перачытвала «Ганну Карэніну». І з кожным разам захаляюся Талстым, гэтым тонкім псіхалагам, добрым знаўцам жаночай душы. Ва ўсе часы будучы ацэньваю кароткія апаведы Антона Паўлавіча Чэхава, глыбока філасофскія творы Дастаўскага. Творы гэтых аўтараў — той мінімум, які павінен валодаць кожны чалавек.

Людміла КАНАПЛЯНІК, дырэктар тэлестудыі «Новы горад»:

— Калі быць шчырай, я больш знаёмая з рускай літаратурай. Таму раю ўсім пачытаць творы Талстога, Чэхава, Дастаўскага... Неаднойчы перачытвала «Ганну Карэніну». І з кожным разам захаляюся Талстым, гэтым тонкім псіхалагам, добрым знаўцам жаночай душы. Ва ўсе часы будучы ацэньваю кароткія апаведы Антона Паўлавіча Чэхава, глыбока філасофскія творы Дастаўскага. Творы гэтых аўтараў — той мінімум, які павінен валодаць кожны чалавек.

Людміла КАНАПЛЯНІК, дырэктар тэлестудыі «Новы горад»:

— Калі быць шчырай, я больш знаёмая з рускай літаратурай. Таму раю ўсім пачытаць творы Талстога, Чэхава, Дастаўскага... Неаднойчы перачытвала «Ганну Карэніну». І з кожным разам захаляюся Талстым, гэтым тонкім псіхалагам, добрым знаўцам жаночай душы. Ва ўсе часы будучы ацэньваю кароткія апаведы Антона Паўлавіча Чэхава, глыбока філасофскія творы Дастаўскага. Творы гэтых аўтараў — той мінімум, які павінен валодаць кожны чалавек.

ВЫБАР ДАСТОЙНЫХ — У ІНТАРЭСАХ НАРОДА І КРАІНЫ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Як вы ведаеце, у адпаведнасці з указамі кіраўніка дзяржавы выбары дпутатаў Палаты прадстаўнікоў адбудуцца 23 верасня, а членаў Савета Рэспублікі — з 30 чэрвеня на 30 верасня гэтага года. Прайдуць яны ў строгай адпаведнасці з нацыянальнымі заканадаўствам, ва ўмовах сумленнага і адкрытага волевыяўлення беларускага народа. Выбары стануць важнейшай палітычнай падзеяй для краіны, адказным экзаменам ўдзяе ч членаў улады, асабліва ўлады на месцах. Зразумела, што экзамены прымае народ: як ён вырашыць — так і будзе. І галоўнае тут тое, што выбары будуць праводзіцца беларускім народам, для беларускага народа, выключна ў яго інтарэсах, без агляды на знешнія сілы, г.зн. без якога б там ні было ўплыву звынку.

Ад маючай адбыцца палітычнай кампаніі краіна шмат што чакае. Перш за ўсё, свежых ідэй і новых людзей, здольных даць адэкватны адказ на пастаўленыя самім жыццём пытанні. Вядома, нам важна захаваць і пераменацца. Калі частка дпутатаў і членаўСавета Рэспублікі ўвойдзе ў новы Парламент, гэта створыць найлепшыя ўмовы для прадаўжэння шматграннай парламенцкай работы.

Людзі аб уладзе мяркуюць у многім па тым, як працую выбарны імі дпутат, як ён ставіцца да простага чалавека. Таму кажучы аб перавазе мажарытарнай сістэмы выбараў, кіраўнік дзяржавы ўказвае на тое, што дпутат павінен быць максімальна набліжаны да жыцця сваёй акругі. А выбаршчыкі павінны быць поаўсюці інфармаваны аб прафесійных якасцях кожнага кандыдата ў дпутаты Палаты прадстаўнікоў і ў члены Савета Рэспублікі, ведаць аб іх рабоце, аб асаблівых выдатных якасцях і недахопах, г.зн., як кажучы, ведаць кожнага кандыдата ў твар. Тыя ж, хто будзе вылучаны кандыдатамі ў новы склад нашага Парламента, павінны праявіць максімум актыўнасці з тым, каб даказаць людзям сваё права працаваць у вышэйшым заканадаўчым органе краіны.

Паважаньня члены Савета Рэспублікі!

У ходзе васьмай сесіі мы прадужылі работу па ўдасканаленні нацыянальнага заканадаўства і развіцці дагаворна-прававой базы міжнароднага супрацоўніцтва. Усяго нам было разгледжана 77 законапраектаў.

Адобраны праект Жыльвага кодэкса Рэспублікі Беларусь, які ўпарадкоўвае жыллёвыя праваадносіны і ўмяненне абарону працоў аспіраванай жылля. У рэчышчы палітыкі сацыяльнага арыентаванай прававой дзяржавы Саветам Рэспублікі прыняты вельмі важныя дапаўненні ў Закон «Аб дзяржаўных сацыяльных ільготах, правах і гарантыях для асобных катэгорый грамадзян». Яны прадугледжваюць права на бясплатнае забеспячэнне лекавымі сродкамі дзяцей, дадатковыя льготы па лекавым забеспячэнні інвалідаў III групы і іншыя пытанні.

Законам аб занятасці насельніцтва ўзмоцнена сацыяльная абарона беспрацоўных грамадзян.

Падтрымку дзелавой актыўнасці ў краіне, яе інавацыйнага складальніка забяспечыць адобраны намі закон аб дзяржаўнай інавацыйнай палітыцы і інавацыйнай дзейнасці. Неабходныя меры па прадукцiнн рэйдарства ў Рэспубліцы Беларусь і перадацце уласнасці пры правядзенні працэдуры банкруцтва забяспечвае адобраны Саветам Рэспублікі закон аб эканамічнай неплацежаздольнасці. Гэта вельмі сучасная мера з уплікам праводзімай ў краіне інвестыцыйнай і прыватызацыйнай палітыкі.

Найбольш чаканай падзеяй у сферы заканадаўства аб банкаўскай дзейнасці з’яўляецца закон, які датычыцца змяненняў і дапаўненняў у Банкаўскі кодэкс Рэспублікі Беларусь, адобраны намi сёння. Унесены і іншыя важныя змяненні і дапаўненні ў законы, якія рэгулююць адносіны ў галінах адукацыі, культуры, аховы здароўя, натарыяльнай дзейнасці, экалогіі. Пашыраны правы і абавязкі памочніка дпутата Палаты прадстаўнікоў і члена Савета Рэспублікі, што будзе садзейнічаць павышэнню эфектыўнасці іх работы.

Высокую дзяржаўную значнасць маюць адобраныя Саветам Рэспублікі законы, накіраваныя на ўмацаванне абароназдольнасці і бяспекі краіны, грамадскага парадку, развіццё экспартнага патэнцыялу прадпрыемстваў абароннага сектара эканомікі, законы, якія ўстанаўляюць прававыя і арганізацыйныя асновы дзейнасці органаў дзяржаўнай бяспекі, Следчага камітэта Рэспублікі Беларусь.

Праўленнем гуманізму ў адносінах да асоб, якія ўчыні-

лі няцяжка злачынствы, з’яўляецца прапанаваны кіраўніком дзяржавы закон аб амністыі, адобраны намi сёння.

Трэба адзначыць, што заканатворная дзейнасць нашага Парламента мае вялікае значэнне для развіцця інтэграцыйных працэсаў на постсавецкай прасторы. За гэты сесійны перыяд Саветам Рэспублікі быў ратыфікаваны шэраг міжнародных дагавораў і пагадненняў, накіраваных на ўмацаванне дагаворна-прававой базы Мытнага саюза і фарміраванне заканадаўчай асновы Еўразійскага эканамічнага саюза, а таксама на ўмацненне двухбаковага супрацоўніцтва з Расійскай Федэрацыяй і іншымі дзяржавамі СНД.

Паважаньня калегі!

Акрамя заканадаўчай дзейнасці, члены Савета Рэспублікі актыўна ўдзельнічалі ў міжпарламенцкай рабоце. Гэта работа праходзіла ў няпростых умовах. Як вы ведаеце, Захад прадаўцае палітыку націску і санкцый у адносінах да нашай краіны. Чарговым антыбеларускую рэзолюцыю еўрапалітыкі падрыхтавалі да разгледу на 21-й сесіі ПА АБСЕ, якая адбудзецца 5— 9 ліпеня ў Манака. У пачатку ліпеня плануецца разгледзець беларускае пытанне і на 20-й сесіі Савета ААН па правах чалавека. Такія правакідальныя дзеянні патрабуюць ад нас не толькі спакоя і вытрымкі, але і актывізацыі ўмяцнення работы на міжпарламенцкіх і міжнародных пляцоўках.

У сувязі з гэтым прыпыновым пытаннем для нас з’яўляецца актывізацыя адносін з нашым стратэгічным партнёрам і саюзнікам — Расійскай Федэрацыяй. Работа па парламенцкай лініі мае тут асаблівае значэнне. Як вы ведаеце, ндаўна адбыўся афіцыйны візіт ў Рэспубліку Беларусь дэлегацыі Савета Федэрацыі Федэральнага Сходу Расійскай Федэрацыі на чале з яго Старшынёй Машаенка В.І. Вынікам гэтага візіту было падпісанне пагаднення аб супрацоўніцтве паміж верхнімі палатамі нашых парламентаў, якое накіравана, перш за ўсё, на ўмацненне ўзаемадзейнення рэгіёнаў Беларусі і Расіі.

Важнай падзеяй для ўсіх нас стаў афіцыйны візіт у Беларусь спікера Дзяржаўнай Думы Федэральнага Сходу Расійскай Федэрацыі Нарышкіна С.Я. У рамках гэтага візіту было падпісана пагадненне аб супрацоўніцтве паміж палатамі абодвух парламентаў. Цвёрды курс на ўмацаванне двухбаковага супрацоўніцтва пацвердзяць таксама вынікам праведзенай у Мінску 42-й сесіі Парламенцкага Саюза Савода Беларусі і Расіі.

На якасна новы ўзровень выйшлі беларуска-кітайскія міжпарламенцкія адносіны. У ходзе візіту ў Рэспубліку Беларусь кітайскай парламенцкай дэлегацыі на чале з Намеснікам Старшыні Пастаяннага камітэта Усекітайскага сходу народных прадстаўнікоў Лу Юнсянм створана Міжрадавая Беларуская-Кітайская камісія па супрацоўніцтве ў галіне высокіх тэхналогій.

Адбыўся афіцыйны візіт ў Рэспубліку Беларусь малдaўскай парламенцкай дэлегацыі на чале са Старшынёй Парламента Рэспублікі Малдова Марыянам Лупу. Падпісана Пагадненне аб супрацоўніцтве паміж парламентамі Беларусі і Малдова, якое закладае трывалую аснову для эфектыўнага ўзаемадзейнення заканадаўчых органаў дзюх дзяржаў.

Актыўна развіваліся партнёрскія адносіны з парламентамі дзяржаў Паўднёва-Усходняй Азіі. Рэспубліку Беларусь упершыню наведала камбаджыйская парламенцкая дэлегацыя на чале са Старшынёй Нацыянальнай асамблеі Парламента Каралеўства Камбоджа Хенгам Самрынам.

Развіццё беларуска-в’етнамскага парламенцкага дыялогу садзейнічаў візіт у Ханой членаў дэлегацыі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь па супрацоўніцтве з Парламентом Сацыялістычнай Рэспублікі В’етнам.

У Санкт-Пецярбургу прайшлі планавыя мерапрыемствы міжпарламенцкай асамблеі СНД і ЕўрАзЭС, Парламенцкай асамблеі АДКБ. Адбылася сустрэча кіраўнікоў парламентаў Беларусі, Расіі і Казахстана, на якой амбяржовалася канцэпцыя парламенцкага вымярэння Азійнай эканамічнай прасторы і будучага Еўразійскага эканамічнага саюза. Бакі дасягнулі дамоўленасці аб стварэнні Рабочай групы для выпрацоўкі адпаведных прапаноў.

Мы прынялі таксама ўдзел у рабоце 126-й Асамблеі Міжпарламенцкага саюза і эканамічнай канферэнцыі ПА АБСЕ.

У міжсесійны перыяд плануюцца афіцыйныя візіты беларускай дэлегацыі ў Астану і парламенцкіх дэлегацый

Марака і М’янмы ў Мінск, а таксама наш удзел у 21-й штогадовай сесіі ПА АБСЕ, Першым Саміце кіраўнікоў парламентаў МПА СНД у Кішыневе і 33-й Генеральнай асамблеі МПА АСЕАН. Нават з гэтага кароткага пераліку мерапрыемстваў вы можаце бачыць, што міжнародная дзейнасць набывае ўсё большую ўдзельную вагу і ўсё большую значнасць у рабоце Савета Рэспублікі.

Паважаньня члены Савета Рэспублікі!

У сесійны перыяд прыярытэтнай для нас, як і раней, была работа са зваротамі грамадзян і юрыдычных асоб. Членамі Савета Рэспублікі ў рэгіёнах было разгледжана каля 2500 вусных і пісьмовых зваротаў, праведзена больш за 200 (у тым ліку 70 выязных) асабiтвых прыёмў грамадзян і прадстаўнікоў юрыдычных асоб, у ходзе якіх прынята 1300 наведвальнікуў. У Савец Рэспублікі разгледжана 145 зваротаў. Прауючыя са зваротамі, члены Савета Рэспублікі актыўна супрацоўнічаюць з мясцовымі органамі ўлады. Гэта дае магчымасць у шэрагу выпадкаў больш аператыўна вырашаць узнікаючыя ў людзей праблемы. Таму што менавіта члены Савета Рэспублікі, якія працуюць у рэгіёнах, могуць з веданнем справы і найбольш эфектыўна дапамагчы грамадзянам у вырашэнні іх пытанняў з боку мясцовых органаў ўлады.

Вельмі значную ролю ў гэтым плане адгрывае Савет па ўзаемадзейненні органаў мясцовага самакіравання. Апошняе яго пасяджэнне праходзіла ў Лепельскім раёне Віцебскай вобласці. Яно было вельмі павучальным і карысным як для членаў Савета, так і для мясцовых кіраўнікоў. Былі вырадаваны канкрэтныя рэкамендацыі па ўдасканаленні дзейнасці мясцовых органаў кіравання, накіраваныя на забеспячэнне занятасці насельніцтва, замацаванне моладзі ў сельскай мясцовасці, развіццё індывідуальнага прадпрыемліцтва. Асабліва ўвага была звернута на неабходнасць стымулявання прадпрыемальніцкай дзейнасці ў невялікіх гарадах і ў сельскай мясцовасці за кошт больш шырокага выкарыстання прэфэрэнцый, якія прадастаўляюцца прэзідэнцкім Дэкрэтам № 6 гэтага года.

Паважаньня члены Савета Рэспублікі!

У міжсесійны перыяд нам трэба будзе таксама нямаля працаваць. У плане заканадаўчай дзейнасці галоўным, відаць, будзе пытанне падрыхтоўкі праекта закона аб бюджэце на наступны год. Напэўна, гэты закон даявядзецца прымаць ішперашнім складам Парламента. Таму пастаяннымі камісіям Савета Рэспублікі сумесна з профільнымі камісіямі Палаты прадстаўнікоў неабходна ўважліва працаваць над кожным артыкулам будучага бюджэту краіны.

Але самае галоўнае для нас — гэта ўдзел у парламенцкай выбарчай кампаніі. Неабходна выкарыстоўваць уесь ваш аўтарытэт і ўплыв, каб у Парламент былі вылучаны дастойныя кандыдаты. Трэба, каб чалавек быў патрыятам, разважлівым, каб ён мог абараніць свой пункт гледжання і не пасяваць перад цяжкасцямі. Во парламентарыі павінны быць галоўнымі праваднікамі дзяржаўнай палітыкі, браць на сябе адказнасць, у тым ліку і палітычную, а не грузіць усё толькі на плечы Прэзідэнта. Кіраўнік дзяржавы адказвае за ўсё ў нашай краіне, але трэба, каб і яму было на каго абалерсіць. Дык каму ж, калі не парламентарыям, браць на сябе растлумачэнне аснову нашай палітыкі, пераконваць людзей, весці аргументаваны дыскусіі? Кожны ж член Савета Рэспублікі добра ведае стн спраў як у цэлым па краіне, так і на месцах і, такім чынам, можа адказаць на лобьяя пастаўленыя пытанні.

З іншага боку, мы павінны ведаць, што хвалюе нашых людзей, ведаць іх клопаты, праблемы, жаданні і наказы. І што асабліва важна — пастарацца дапамагчы ў пераадоленні існуючых цяжкасцяў. Прэзідэнт гаворыць, што дзень выбараў павінен быць святам для нашых грамадзян. А што такое свята? Гэта калі ў чалавека ёсць цвёрдая ўпэўненасць у заўтрашнім дні, ёсць добрая работа, у сям’і ўсё ладыцца, на вуліцах чысціня і парадка, і шмат іншага, ад чаго залежыць настрой чалавека. Таму нам з вамі, людзям дзяржаўным, трэба будзе нямаля прапрацаваць, каб зрабіць гэты дзень сапраўды святочным. Я ўпэўнены, што мы зможам дастойна правесці гэту выбарчую кампанію. Важна, каб вы прыхіталі ў рэгіёні з добрым настроем, з баявым запалам і ўпэўненасцю ў тым, што мы ідзём правільным шляхам. Будзем працаваць разам.

Я жадаю ўсім вам вялікіх поспехаў. Дзякую за работу. Усяго вам добрага.

ГАЛОЎНЫЯ АРЫЕНЦЫ — ЭФЕКТЫЎНАЯ ЭКАНОМІКА І ЯКАСЦЬ ЖЫЦЦЯ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Вялікая работа праведзена дпутатам па падрыхтоўцы праекта Закона «Аб эканамічнай неплацежаздольнасці (банкруцтва)», які даць магчымасць эфектыўна вырашаць праблемы прадпрыемстваў, што апынуліся ў складанай фінансавай сітуацыі, паставіць заслон рэйдарства.

Значым вынікам сесіі стала прыняцце новага Жыллёвага кодэкса. Яго нормы накіраваны на ўмацненне абароны працоў уласнікаў жылых памішканняў, павышэнне якасці жыллёва-камунальных паслуг. Вялікае сацыяльнае значэнне маюць палажэнні, якія датычацца абароны працоў на жыллі дзяцей-сірот і дзяцей, якія засталіся без апекі бацькоў.

У цэлым у сацыяльнай сферы зроблены асаблівыя акцэнт на ўмацненне падтрымкі найменш абаронены катэгорый грамадзян. Унясене паправак у Закон «Аб сацыяльным абслугоўванні» даць магчымасць шыроў прыцягваць некамерцыйныя арганізацыі да абслугоўвання інвалідаў, цяжка і безнадзейна хворых людзей, сем’яў, якія выхоўваюць дзяцей з асаблівацямі развіцця. Павысцяцца даступнасць і якасць такіх паслуг. Інвалідам трыяць групы прадастаўлена права на 50-працэнтную зніжку з кошту лекавых сродкаў, якія выдаюцца па рэцэптах. Дзеці ва ўзросце да трох гадоў будуць атрымліваць такія лякарствы бясплатна.

Адметнай рысай сесіі стаў разгляд вялікага блока дакументаў у сферы культуры. Урэгуляваны пытанні аховы гісторыка-культурнай спадчыны, развіцця кінематаграфіі, выдавецкай і паліграфічнай дзейнасці, падтрымкі прафесійнай і аматарскай творчасці. Такая ўвага да сферы культуры не выпадкова — развітая культура не толькі індыхтар дабрабыту нацыі, але і важнейшая умова яе дастойнай будучыні.

Сярод значных рашэнняў трэба адзначыць меры, накіраваныя на ўмацаванне абароннага патэнцыялу краіны, ўмацненне барацьбы з тэрарызмам і экстрэмізмам, абаротам наркотыкаў і псіхатропных рэчываў. Унесены змяненні ў законы аб ахоўнай дзейнасці, аб зброі.

Праведзена сур’ёзная работа па аптымізацыі дзейнасці Следчага камітэта, органаў дзяржаўнай бяспекі, органаў унутраных спраў. Комплексную карэкцёрскую атрымалі законы па пытаннях прафілактыкі безапаходнасці і правапарушэнняў непайналетнік. Гуманы характар беларускай дзяржавы знашоў свой адбітак у Законе аб амністыі, пашырэнні практыкі прымянення пакарэння ў выплядзе абмежавання волі без накіравання ў прапурачы ўстановы.

Прадаўжалася заканадаўчае забеспячэнне рэфармавання судовай сістэмы. Пакладзены пачатак фарміравання прыпынкова новага інстытута пазасудовага рэгулявання спрэчак — медыяцыі.

У мэтах развіцця міжнароднай дагаворна-прававой базы прынята каля 40 заканапраектаў. Сярод іх асабліва трэба выдзеліць ратыфікацыю пагадненняў паміж Беларуссю і Расіяй, накіраваных на развіццё ўзаемавыгаднага супрацоўніцтва ў галавай галіне, дакументаў у рамках Мытнага саюза, Дагавора аб зоне свабоднага гандлю. Заканадаўчае афармленне атрымала супрацоўніцтва з такімі новымі для нас партнёрамі, як Інданезія, М’янма, Перу. Дынамічна праходзіла і міжнародная дзейнасць Палаты прадстаўнікоў. Парламентарыі прынялі ўдзел больш як у 50 міжнародных мерапрыемствах. Найбольш значныя падзеі былі звязаны з наглыбленнем інтэграцыі на прасторы СНД і павышэннем ролі парламентаў у гэтых працэсах.

Менавіта ў такім ключы ў маі гэтага года ў г. Санкт-Пецярбургу прайшлі пленарныя пасяджэнні міжпарламенцкай асамблеі СНД і ЕўрАзЭС, Парламенцкай Асамблеі АДКБ.

Асабліваю значнасць мела сустрэча кіраўнікоў парламентаў Беларусі, Казахстана і Расіі, на якой амбяржовалася праблематыка парламенцкага вымярэння еўразійскай эканамічнай інтэграцыі. Па яе выніках мы выйшлі на стварэнне рабочай групы, прызначанай вырацаваць прапановы па фарміраванні парламенцкай структуры будучага Еўразійскага эканамічнага саюза.

Дпутаты Палаты прадстаўнікоў прынялі ўдзел у 41-й і 42-й сесіях Парламенцкага сходу Саюза Беларусі

■ Парламенцкі дзённік

ТРЭЦІ — НЕ ЛІШНІ

На апошнім пасяджэнні 10-й сесіі Палаты прадстаўнікоў быў разгледжаны праект закона «Аб медыяцый»

Трэці бок — пасярэднік, арбітр або медыятар — ва ўрэгуляванні канфліктаў вядомы ў юрыдычнай практыцы са старажытных часоў. Першае пісьмовае згадненне пра медыяцыю, г.зн. вырашэнне спрэчкі з удзелам пасрэдніка, на тэрыторыі Беларусі адносіцца да XIII стагоддзя, калі Смаленскае, Віцебскае і Полацкае княствы заключылі дагавор з Рыгай, Готландскай зямлёй і нямецкімі гарадамі ў 1229 годзе. Працэдурна судовага пасярэдніцтва была замацаваная ў статуце ВКЛ, развівалася на тэрыторыі нашай краіны і пазней. Аднак у гісторыі суверэннай Беларусі да сёння не было асобнага, базавага закона аб медыяцыі, які б вызначаў патрабаваны медыятары, замацоўваў прышчыпы медыяцыі і прававыя гарантыі бакоў, якія звернуліся да такога спосабу ўрэгулявання канфлікту.

— Медыяцыя — гэта ўнікальная магчымасць вырашыць спрэчку з уплікам узамных інтарэсаў і заключыць пагадненне, ва ўмовах якога будуць зацкаўленыя абодва бакі, — прадставіў законапраект дпутатам **Старшыня Вышэйшага Гаспадарчага Суда Рэспублікі Беларусь Віктар КАМЯНКОЎ**. — У сучаснай Беларусі за 4 гады каля 45 тысяч спрэчак скончыліся міравым пагадненнем з дапамогай медыяцыі. Усяго ў краіне падрыхтавана 50 прафесійных медыятараў. Мы на шляху стварэння прафе-

сійнай школы медыятараў. Ужо цяпер ва ўсіх дзяржаўных ВНУ краіны на юрыдычных факультэтах выкладаюцца спецкурсы па пазасудовым урэгуляванні канфліктаў.

Учора Палата прадстаўнікоў прыняла ў першым чытанні законапраект аб медыяцыі і звязаныя з развіццём медыяцыі папраўкі ў некаторыя кодэксы краіны. — Згодна з законапрактам, прымяненне медыяцыі магчымае як да звароту ў суд, так і пасля завядзення вытворчасці па справе ў судзе, — пракаментаваў дакументы **старшыня камісіі па заканадаўстве і судова-прававых пытаннях Палаты прадстаўнікоў Мікалай САМАСЕЙКА**. — Разам з тым замацоўваюцца значныя адрозненні гэтай працэдуры ў гаспадарчым і грамадзянскім судах. Законапраект даць грамадзянам і суб’ектам гаспадарання новыя інструменты для вырашэння канфліктаў у пазасудовым фармаце, што дазволіць знізіць нагрукну на дзяржаўнае правасуддзе.

На апошнім пасяджэнні 10 сесіі Палаты прадстаўнікоў дпутаты разгледзелі 4 законапраекты. 2 кастрычніка ніжняя палата беларускага парламента чацвёртага склікання збярэцца на сваю заключную 11-ю сесію. У тры міжсесійныя месяцы дпутаты працягнуць працу ў пастаянных камісіях і выбарчых акругах. 23 верасня ў краіне адбудуцца выбары новага складу гэтага заканадаўчага органа.

Вольга МЯДЗВЕДЗЕВА.

НОВЫЯ ЗАКОНЫ, НОВЫЯ ГРОШЫ...

На заключным пасяджэнні веснавой сесіі беларускія сенатары разгледзелі 23 законапраекты

Першым у гэтым спісе аказваў праект аб унясенні дапаўненняў і змен у Банкаўскі кодэкс Рэспублікі Беларусь. Дакладчыкам па ім выступіла старшыня праўлення Нацыянальнага банка Надзея ЕРМАКОВА.

— Самае галоўнае, што Банкаўскі кодэкс прыводзіцца ў адпаведнасць з сусветнай практыкай, — падкрэсліла яна. — Будучы ўзмоцнены патрабаванні нагляду ў банкаўскай сферы, разам з тым мы не будзем перашкаджаць камерцыйным банкам працаваць. Дакумент замацоўвае азначэнне паняцця «электронныя грошы», адмяняе камісійныя і іншыя плацяжы, акрамя працэнтаў, за карыстанне крэдытам, умацоўвае незалежнасць Нацыянальнага банка і замацоўвае за ім новую функцыю — ажыццяўленне маніторынгу фінансавай стабільнасці фінансавых арганізацый і плацежных сістэм у цэлым.

Законапраект прадугледжвае спрашчэнне працэдур дзяржаўнай рэгістрацыі і ліцэнзавання банкаў. Пры гэтым маецца на ўвазе, што банкі могуць стварацца выключна ў форме акцыянерных таварыстваў.

— Змены ў Банкаўскі кодэкс вельмі значныя, яны выклікаюць тым, што наша банкаўская сістэма цяпер працуе ва ўмовах Азійнай эканамічнай прасторы, — пракаментаваў журналістам судакладчык па законапраекце **старшыня пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі па эканоміцы, бюджэце і фінансах Вадзім ПАПОЎ**. — Абноўлены кодэкс уступіць у дзеянне на пачатку 2013 года.

<p>Група студэнтаў адной з гродзенскіх ВНУ вырашыла адначыць заканчэнне сесіі. На трох машынах, у кожнай з якіх знаходзілася па пяць чалавек, яны накіраваліся ў вёску Каробчыцы. Ёсць запіс відэрэгістратара: дзве першыя машыны на вялікай хуткасці паперамнена абганялі адна адну, персяжачую дваіную судзільную лінію разметкі. Паводле папярэдніх звестак, у адзін момант кіроўца аўтамабіля «Опель Корса» на мосце цераз раку Ласасянка сутыкнуўся з «Рэно Меган», у салоне якога знаходзілася двое мужчын. «Рэно» ад удару выкінула на паласу сустрэчнага руху і разярнула. Кіроўца «Опеля» паспрабаваў утрымаць машыну, аднак яна пачала пераварочвацца і апынулася на сустрэчнай паласе, дзе сутыкнулася з іншым «Рэно Меган», у салоне якога былі мужчына і дзяўчына. 18-гадовая пасажырка «Опеля» загінула на месцы здарэння, яшчэ чатыры чалавекі з гэтай машыны шпіталізаваны. Таксама падарпелі двое з «Рэно Меган», 19-гадовая пасажырка знаходзіцца ў цяжкім стане.</p> <p>Кіроўца «Опеля» пасля аварыі знаходзіўся ў шокавым стане і нават не мог сказаць, з кім ехаў. Казваў, што з-за сесіі не спаў некалькі начэй. Машыну яму два тыдні таму набыў бацька, стаж кіроўцы — менш за месяц.</p> <p>Барыс ПРАКОПЧЫК.</p>

Выпלאцці 38 мільёнаў добраахвотна...

Шкоду ў памеры 380 базавых велічын, нанесеную навакольнаму асяроддзю, парушальнік выплаціць да суда. Суд Светлагорскага раёна прызнаў грамадзяніна вiнаватым у незаконным палаванні з выкарыстаннем механічнага транспартнага сродку, якое і пацягнула нанясенне прыродзе шкоды ў асабліва буйным памеры. У адносінах да браханьера вынесены вердыкт — прызначыць пакарэнне ў выглядзе пазбаўлення волі тэрмінам на адзін год і шэсць месяцаў.

Сяргей РАСОЛЬКА.

УО «Белорусский государственный университет транспорта» объявляет прием на первую ступень послевузовского образования (аспирантуру) на 2012 год		
На дневную форму послевузовского образования по специальностям:		
Шифр	Специальность	План приема
01.02.06	Динамика, прочность машин, прибороз и аппаратуры	1
05.16.09	Материаловедение (машиностроение)	1
05.22.07	Подвижной состав железных дорог, тяга поездов и электрификация	1
05.22.08	Управление процессами перевозок	3
На заочную форму послевузовского образования по специальностям:		
Шифр	Специальность	План приема
05.23.01	Строительные конструкции, здания и сооружения	1
По форме соискательства по специальности:		
Шифр	Специальность	План приема

ПАШЦАДРМ

Сумесны праект рэдакцыі газеты «Звязда» і Міністэрства абароны Рэспублікі Беларусь

Выпуск № 4 (12)

Рыхтуемца да парада!

Выйдуць на праспект «Кацюшы» пад гукі марша...

Напярэдадні святкавання Дня Незалежнасці аэрадром Міністэрства надзвычайных сітуацый «Ліпкі», што пад Мінскам, нагадвае... эпізод з ваеннага кінафільма. Толькі ні ў якой кінастужцы такою вялікую колькасць ваеннай тэхнікі ў адным месцы не ўбачыш. А на святочным парадзе 3 ліпеня ці на яго рэпетыцыі, дзе і дэвалю папрысутнічае карэспандэнт «Звязды», — калі ласка!

Танкі БТ-7 і Т-34, славуя «Кацюша» — тое, чым была здабыта Перамога, і сёння не пакідае строй механізаванай калоны. А вось танкі Т-72Б, супрацьтанкавыя самаходныя комплексы «Штурм-С», комплексы «Аса», «Буг», «Тунгуска», «Кропка», «С-300ПС», «С-300В» — тэхніка новага пакалення. — Сёлета ў складзе механізаванай калоны на парадзе будзе прадстаўлена больш за 200 адзінак ваеннай

тэхнікі, — зазначыў начальнік мабільнага аддзялення 120-й гвардзейскай асобнай механізаванай брыгады Андрэй Андрушкевіч. — Давядзецца ўбачыць і ўзор найноўшай тэхнікі — зенітныя ракетна-гарматныя комплексы «Панцыр-С1» Узброеных Сіл Расійскай Федэрацыі. Толькі на мехалоне задзейнічана больш за тысячы вайскоўцаў кароткатэрміновай службы, кантрактнікаў і афіцэраў Узброеных Сіл Беларусі. Усе яны — прадстаўнікі

Ваенна-паветраных сіл і войскаў супрацьветранай абароны, сухапутных войскаў і сіл спецыяльных апераций.

Рыхтавацца да найбольш цікавага моманту ў святочным парадзе, які працянецца 20 хвілін, пачалі яшчэ ў канцы мая. Тры разы на тыдзень, з 9.00 да 15.00, вайскоўцы засвоілі кіраванне вялікімі машынамі, практыкаваліся трымаць дыстанцыю паміж тэхнікай і раўненне калоны па шырыні. Калі тут яшчэ дапусціліся неістотныя промахі, то на генеральных рэпетыцыях усё было ідэальна.

— Я ўпершыню буду ўдзельнічаць у парадзе, — прызнаецца Арцём Брыкач, ваеннаслужачы 841-й групы артылерыі 11-й гвардзейскай асобнай механізаванай брыгады Арцём БРЫКАЧ упэўнена будзе ўдзельнічаць у парадзе.

Ваеннаслужачы 841-й групы артылерыі 11-й гвардзейскай асобнай механізаванай брыгады Арцём БРЫКАЧ упэўнена будзе ўдзельнічаць у парадзе.

Юнацтва пад покрывам вайны

«САРАКАВЫЯ, РАКАВЫЯ... А МЫ ТАКІЯ МАЛАДЫЯ!»

Тады, у вайну, накладваючы параненым салдатам павязкі, яна і падумаць не магла, што калісьці стане... заслужаным урачом Рэспублікі Беларусь.

Валянтціна АЛЕКСАНДРОВІЧ

Калі пачалася вайна, Валянтціна Александровіч было толькі сямнаццаць. Яшчэ ногі не паспелі адпачыць ад учарашніх танцаў і балета горла ад спеваў на выпускным, як святочнай настрой імгненна змяніўся: радзіе паведаміла страшэнную навіну. І яна, лепшая артыстка школы, назаўсёды адмовілася ад сваёй мары — стаць прафесійнай актрысай.

Дзяўчына была вымушана з'ехаць з Капыля, дзе скончыла школу, да бацькоў у вёску Бабоўна. Вечарамі мясцовае моладзь ва ўмовах канспірацыі слухала радзіе. Пачутым юнакі і дзяўчаты дзівіліся з мясцовым насельніцтвам, прынеслі звесткі і ў райцэнтр. Тым часам у суседняй вёсцы Вялікія Прусы апынуўся Міхаіл Ізюмскі. Ён, у той час супрацоўнік органаў дзяржаўнай службы бяспекі, прыхаў на радзіму свайго прыёмнага бацькі, каб урававацца ад кулі і бамбёжак, вырвацца з мінскага пекла. Аднак сядзе склаўшы рукі і чакаў Перамогу ён не мог. Сабраў мясцовае моладзь і стаў адным са стваральнікаў падпольнай партыйна-камсамольскай групы. Гэта было ў кастрычніку 1941-га. А ўжо вясной 1942-га група вырасла ў партызанскі атрад імя Будзённага.

— Я была сувязной, — успамінае Валянтціна Александровіч. — Праз Капыль ішлі нямецкай войскі. Мая задача была — сачыць за іх колькасцю і якасным складам. Яшчэ даводзілася збіраць па мясцовасці тытунь, ежу, бялізну для партызанаў і сёдлы для коней. Хутка пра гэта даведзіліся немцы — маёй сям'і паражу растрэл. Дзякуй Богу, нам было дзе схавцца — пайшлі ў Вялешанскі лес, дзе размяшчаўся атрад Ізюмскага.

Летам жылі ў шалашы, зімой — у зямлянках. Каб лгчы перанесці маразы, усталёўвалі самаробныя абагрэвальныя прыстасаванні. Праўда, доўга на адным месцы не затрымліваліся.

3 20 сакавіка 1942 па 31 жніўня 1943 года атрад імя Будзённага ўдзельнічаў у 38 баях з вайсковымі загопнікамі. Пры гэтым было разбіта 10 варажых гарнізонаў, пушчана пад адхон 11 воінскіх эшалонаў, знішчана 7 чыгуначных і шашэйных мастоў, якія мелі важнае значэнне.

...Найбольш трагічнымі для атрада імя Будзённага былі Старыцкі і Лаўскі баі. Значная частка партызан загінула. Параненых Міхаіл Ізюмскі разам з Валянтцінай Александровіч павезлі на кані да вялікага возера, што амаль на мяжы з Украінай. Там іх чакалі партызаны ўкраінскага атрада імя Каўпака, якім і перадалі абясцеленых салдат для далейшай шпіталізацыі. Ужо ўдваіх яны вярнуліся назад.

...Толькі прыйшлі яны — на папалішча. Вёску, каля якой туліліся амаль усю зіму, разам з жыхарамі спалілі немцы. Вялікія Прусы сталі магілай надзейных сяброў і верных абаронцаў Радзімы. Міхаілу і Валянтціне ўдалося выратаваць толькі аднаго хлопчыка. Урач, якая ўжо была ў атрадзе, дастала з грудзей дзіцці ўварткуты немцамі нож. Калі хлопчык акрыў, праз атрад імя Каўпака яго накіравалі ў Маскву.

Усе, хто выжыў, пайшлі на чале з Міхаілам Ізюмскім на пошукі новага месца дыслацыі. А для двух маладых людзей гэта былі і пошукі новага будучага: камандзір атрада прапанаваў Валянтціне Александровіч вярнуцца ў сям'ю. Яна дала згоду. Апынулася на Палесці, у Грэйскім раёне...

Па рашэнні Мінскага абкама КПБ(б) Міхаіл Мікалаевіч Ізюмскі быў абраны ў склад Мінскага падпольнага гаркама КПБ(б). За баявыя заслугі і праведзеную работу па арганізацыі партызанскага руху Міхаіл Ізюмскі ўзнагароджаны ордэнам Чырвонага Сцяга і шматлікімі медалямі.

— Толькі прыйшлі на Палессе, як ад Цэнтральнага штаба партызанскага руху паступіў загад — вяртацца на Міншчыну, — расказвае Валянтціна Аляксееўна. — Давялося ўборд пераходзіць раку Арэсу. Я і сёння адчуваю лёдзяную вяду ў сваіх ботах, пранізаваючы да касцей холад. Чакала атрад і больш страшнае выпрабаванне: трэба было перайсці чыгуначны дарогі, акружаныя гітлераўцамі. І я і з гэтым справілася...

Валянтціна Александровіч і Міхаіл Ізюмскі ўбачылі зруйнаваны Мінск. Ім пашчасціла адшукаць уцалелую пустую драўляную хату (на цяперашнім праспекце Пераможаў), дзе і пасяліліся. Тут жа да іх завітала і першая пасляваенная радасць: нарадзіўся сын. Пасля вайны сям'я пераехала ў Гродна — там афіцыйна зарэгістравалі шлюб. Міхаіл Ізюмскі працаваў па спецыяльнасці, якую атрымаў яшчэ да вайны, — у Гідрометэаралагічнай службе. Неўзабаве ў былога партызана абвастрылася захворванне, якое мучыла яго на працягу апошніх гадоў, — сухоты. У 1947 годзе яго не стала.

Жанчына скончыла Беларускае дзяржаўнае медыцынскае ўніверсітэт, працавала педыятрам у паліклініцы, была дзяржаўна-інспектарам Гродзенскай вобласці.

Сёння ў свае 88 гадоў Валянтціна Александровіч чытае без акупляраў, рэгулярна прымае гасцей. Ветэран вайны вядзе актыўны лад жыцця: яна член арганізацыі «Баявыя сяброўкі», дзе збіраюцца жанчыны — сведкі ваенных падзей. Яны расказваюць свае гісторыі, дзеляцца навінамі і абмяркоўваюць надзённыя праблемы. Не прапускае Валянтціна Александровіч і мітынгі. Рыхтуецца да іх старанна: дастае з шафы святочны піжак з узнагародамі — баявымі і працоўнымі. Не дзеля таго, каб на з'яўненні ўвагу, а проста каб яшчэ раз успомніць сваю маладосць, першае каханне...

Як не ўзгадваць верш Давіда Самойлава «Саракавыя»: *«Как это было! Как совпало! Война, беда, мечта и юность! И это всё в меня запало И лишь потом во мне очнулось!»*

Вераніка КАНЮТА. Фота аўтара і з архіва Валянтціны АЛЕКСАНДРОВІЧ

Камандзір партызанскага атрада імя Будзённага Міхаіл ІЗЮМСКІ (у цэнтры), яго намеснік Аляксандр КАНВАЛАЎ (злева), начальнік штаба Рыгор СКВІЦКІ (справа), 1943 год.

«ПАЛІКЛІНІКА» ДЛЯ... ТЭХНІКІ

Самая добрая машына — тая, якая не псуецца. Але, на жаль, вечны рухавік чалавекам пакуль не вынайдзены. Таму любая тэхніка перыядычна мае патрэбу ў рамонтзе і даводцы яе да неабходных тэхнічных параметраў. Для чаго і існуюць у нашай краіне спецыялізаваныя падраздзяленні і прадпрыемствы. Асабліва месца сярод іх займае ААТ «140-ы рамонтны завод» у Барысаве. Гэта адзінае прадпрыемства ў Беларусі, дзе праводзіцца капітальны рамонт бранятанкавай тэхнікі і дызельных рухавікоў да яе.

Залатыя рукі рамонтнікаў завода аднавілі больш чым 6,5 тысячы баявых машын, якія прынілі непасрэдным удзел у разгроме войскаў суперніка. За самаадданую працу, узорнае выкананне заданых прадпрыемства ў пераможным 1945 годзе ўзнагароджана ордэнам Чырвонай Зоркі.

(Заканчэнне на 4-й стар.)

Пачаўшы сваю працоўную біяграфію ў вогненным 1943 годзе і бесперапынна нарашчаючы вытворчыя магутнасці,

Лёсы

ПЯЦЬ СЫНОЎ НЕ ВЯРНУЛІСЯ З ВАЙНЫ

У Беларусі і за яе межамі добра ведаюць сям'ю Купрыянавых з Жодзіна. Менавіта тут узведзены манумент у гонар маці, у якой вайна забрала пяцёрх сыноў. Малодшы — Пётр Купрыянаў — загінуў у лістападзе 1944-га на тэрыторыі Латвіі ў баях за безыменную

вышыню недалёка ад пасёлка Нікратэ. Хлопец закруў сабой амбразуру дзота. За гэты подвиг пасмяротна атрымаў званне Героя Савецкага Саюза. Нікому з братоў Шах, што нарадзіліся ў вёсцы Баравыя Чашніцкага раёна Віцебскай

вобласці, не пашчасціла атрымаць Зорку Героя, але ўсе яны адважна змагаліся з ворагам і аддалі жыццё за радзіму. ...У іх роднай вёсцы зараз нямат карэнных жыхароў, але ўсе яны добра ведалі сям'ю Шах. (Заканчэнне на 4-й стар.)

КАДЭЦКІ КЛАС ТАНЦЕ ВАЛЬС

Іх называюць гонарам Лідчыны. А яны яшчэ толькі школьнікі. Праўда, вывучаюць паглыблена фізіку і матэматыку, узмоцнена займаюцца фізічнай культурай. Ды яшчэ не могуць сабе дазволіць эксперыментаваць з адзеннем: у іх адзіны дрэскод — ваенная форма. Як і адна на ўсіх мара — атрымаць афіцэрскае пагонь.

Дагавор аб стварэнні ваенна-патрыятычных класаў на базе сярэдняй школы № 6 горада Ліды быў заключаны ў 1997 годзе з Ваеннай акадэміяй Беларусі. Такага напрамку толькі два класы ў адной школе горада і раёна — дзясяты і адзінаццаты. Менавіта іх выпускнікам — ільготы і прывілегі пры паступленні ў Ваенную акадэмію і на ваенныя факультэты ВУНУ. Што да гадоўнага ваеннага ВУНУ Беларусі, то, згодна з дагаворам, штогод 30% з класа павінны паступаць сюды.

Наколькі лічы адпавядаюць рэчаіснасці, мяркуюць самі. З выпуску мінулага года 3 кадэты сталі курсантамі Ваеннай акадэміі, 4 — Інстытута пагранічнай службы, адзін хлопец атрымаў веды на ваеннай кафедрэ БДУІРА, адна дзяўчына — у Гомельскім інжынерным інстытуце Міністэрства па надзвычайных сітуацыях. Астатнія — навучэнцы грамадзянскіх ВУНУ краіны.

Карціна больш чым добрая. Але на тое і конкурс у класы ваенна-патрыятычнага напрамку. У гэтым навучальным годзе з 42 ахвотных толькі палова

выключэнне. І гэта зразумела: у такіх класах вучацца патэнцыйныя курсанты ваенных ВУНУ і факультэтаў. Таму калі ў дзевяцікласніка дрэнны зрок, скалі-ёз ці хворое сэрца, для яго дзверы ў ваенна-патрыятычны клас зачынены. Бывае, што прыходзіць чалавек з добрым здароўем, а выпускаецца ўжо з пэўным захворваннем. На шчасце, гэта адзінаквы выпадак.

Заклучны этап для тых, каму пашчасціла стаць навучэнцам ваенна-патрыятычнага класа, — прыняццё прысягі. І толькі пасля гэтага хлопцы і дзяўчаты атрымаюць пачэснае званне кадэтаў.

Вось тады і пачынаецца «салодкае» жыццё дзевяцікласнікаў. Акрамя агульнаадукацыйных дысцыплін, спецыялюць яны і ваенную навуку. Наведваюць клуб «Юныя сябры пагранічнай службы», які размяшчаецца на базе пагранічнай часці горада. Тутэйшыя афіцэры вучаць кадэтаў самаабароне, стральбе, стравой падрыхтоўцы, тапаграфіі, а таксама знаёмляць з разнавіднасцямі зброі. Удзельнічаюць у абласных зборах, дзе паказваюць сваё майстэрства і вучацца ў іншых. А яшчэ будучыя афіцэры любяць танцаваць: у школьным гуртку «Грацыя» разам са сваім класным кіраўніком яны спяваюць тонкасці вальса, полькі, танга... — Мы сумленна наведваем усе заняты, — прызнаецца камандзір класа Андрэй Ажэйка. — І не толькі таму, што так неабходна, а і па той прычыне, што ўсё гэта нам спатрэбіцца ў будучыні: ваенны чалавек павінен умець усё, нават танцаваць.

І сапраўды, умеюць яны калі не ўсё, дык амаль што. Ніколі не адмаўляюцца ад удзелу ў мерапрыемствах як ваенна-патрыятычнага, так і іншых напрамкаў. Яны — заўсёднікі і валандальнікі руху. І ніхто не прымушае: гэта толькі ініцыятыва кадэтаў. Калі яны расказвалі пра тое, як наядуна акультуравалі тэрыторыю вакол замка ў Любчы, здавалася, што ездзілі туды школьнікі не працаваць, а адпачываць.

— Дапамагаць старым і нямоглым — наш абавязак, — расказвае кадэт Дар'я Грос. — Таму мы рэгулярна праводзім акцыю пад назвай «Ветэраны». Ходзім да іх, каб не проста наведваць, а і дапамагчы прыбраць у кватэры, навесці парадкаў на падворку. Не забываемся віншаваць і на святы: ведаем, што ім неабходна наша ўвага. Ветэранам настаяніку запрашаем на школьныя мерапрыемствы.

Пакуль яшчэ кадэты, а заўтра — курсанты.

наш абавязак, — расказвае кадэт Дар'я Грос. — Таму мы рэгулярна праводзім акцыю пад назвай «Ветэраны». Ходзім да іх, каб не проста наведваць, а і дапамагчы прыбраць у кватэры, навесці парадкаў на падворку. Не забываемся віншаваць і на святы: ведаем, што ім неабходна наша ўвага. Ветэранам настаяніку запрашаем на школьныя мерапрыемствы.

Наведваюць хлопцы і дзяўчаты і сацыяльныя прытулак для састарзелых. Не абдзелены ўвагай юныя патрыёты і дзеці-сіроты. Разуменне кадэты іх нялёгка лёс. Таму не шкадуюць грошай для таго, каб купіць ім самае неабходнае: прадметы гігіены, цацкі, салодкае...

Вядома, каб адпавядаць статусу, трэба кадэтам і добра вучыцца. Але і з гэтым у падлеткаў праблем няма. А вось з дысцыплінай ужо складаней. Зразумела, яны яшчэ дзеці, таму можна дазволіць ім і пасвавольнічаць. Аднак дзеці дзеці, а калі, як не ў такім узросце, вучыцца самадyscyпліне? Не толькі ж ваеннай формай ім вылучацца сярод іншых школьнікаў! Дарэчы, вопратку сабе кадэты шыюць за ўласныя сродкі. А каштуе прадмет зайдзірацкі сродок раўнаснаў ні многа ні мала: для

Вераніка КАНЮТА. г. Ліда

Кадэты на Дні адчынэння дзвярэй у Ваеннай акадэміі яшчэ толькі натхняюцца сваёй будучай прафесіяй.

ПЯЦЬ СЫНОЎ НЕ ВЯРНУЛІСЯ З ВАЙНЫ

(Заканчэнне. Пачатак на 3-й стар.)

— Бабы Кацярына і дзеду Петраку, — распавядае Кацярына Мікітаўна Міцькавец, якая жыве тут з мужам, — вяскоўцы вельмі сплывалі. Бацьце, які прасторны дом яны калісьці пабудавалі. Сям'я вельмі вялікая была, хацелі, каб усім хапіла месца. А пасля вайны замест герояў-сыноў пяць пахавальных атрымалі. Я маленькая была, але добра памятаю, як старэйшая баба Кацярына ўвесь час ля акна сядзела. Дарослыя казалі: гэта яна сваіх дзетак убачыць хоча: не верыць, што іх няма.

У доме свёкра разам з маленькім сынам засталася нявестка Ніна, жонка Мацвея, яна даглядала Кацярыну Рыгораўну і Пятра Сцяпанавіча. Бацькі нядоўга пражылі пасля вайны. У 50-м пайшоў з жайцы дзед Пётр, у 52-м — не стала бабкі Кацярыны. 88-гадовая Ніна Сідараўна памерла ў чэрвені мінулага года. Амаль усё жыццё так і пражыла ў Баравых. Толькі як зусім аслабла, перабралася ў Мінск да родных. Лёс склаўся так, што ёй давялося пахаваць адзінага сына. А адным з самых блізкіх людзей да канца жыцця засталася нявестка — Валяціна Шах. З ёй мы пагаворылі.

— Сапраўды, дзядуля і бабуля майго мужа страцілі на вайне пяцёх сыноў. У роднага брата Пятра Сцяпанавіча, што жыў насупраць, тры сыны на фронце ацалелі. Вярнуліся ў вёску. Сядучы, бывала, браты на лавачку, а не ідзе размова. Ды гібель сыноў — яшчэ не ўсё выпрабаванні для старых...

Дачка загінула сына Трафіма, Людміла, у дзявоцтве Шах, якая зараз жыве ў Віцебску, і аднавяскоўцы дадалі: у вайну бабка і дзед пахавалі дачку Федасію (памерла ад роду). Трое сірот выхоўваў зяць Рыгор Піліпавіч, які вярнуўся з вайны. Раптоўна памёр і старэйшы сын Андрэй. З васьмі дзяцей Кацярыны і Петрака да вызвалення дажыла толькі дачка Ганна.

Трагедыя сям'і Шах улілася ў патак агюльнага гора. Іх ніхто не лічыў героямі, не асыпаў бабку з дзедам прывілеямі. Ніхто не цікавіўся баявым шляхам сыноў. Дарогі падзвігу братаў Шах я паспрабавала прасачыць па документах, знойдзеныя ў агульным банку звестак на сайце «Мемарыял» (abd.memorial.ru), а таксама па ўспамінах блізкіх, родных, аднавяскоўцаў, і восты што даведзліся.

Старэйшы — Шах Кузьма Пятровіч, 1901

года нараджэння, прызваны ў рады Чырвонай Арміі 1 жніўня 1941-га Кексгольмскім РВК Карэла-Фінскай ССР. У гэты час, як сведчаць запісы, яго сям'я пражывала ў калгасе «Перамога», што на тэрыторыі Райвоцельскага сельскага Савета. Кузьма Пятровіч прапаў без вестак ў верасні 1942-га. Пра месца службы нічога невядома. Можна дапусціць, што з-за цяжкага становішча пад Ленінградам увесць рэзерв з блізкіх тэрыторый накіроўвалі на абарону горада рэвалюцыі. У балотах ля гэтай чырвоні засталася ляжаць невядомымі тысячы салдат... Імя Кузьмы Пятровіча Шаха занесена ў кнігу памяці Карэліі.

Рыгор, другі сын Шахаў, 1903 года нараджэння, пайшоў на фронт з украінскага горада Кадзіеўка таксама ў 1941-м. Пахавальню на мужа, які загінуў у студзені 1943-га, атрымала жонка Ціна Сінецкая. Яна адправіла павадмленне на Чашніччыну, каб старэйнікі свёкра і свякроды, на якіх звалілася страшнае гора, маглі атрымаць нейкую прыбаўку да мізэрнай калгаснай пенсіі. Выплаты за астатніх сыноў засталіся ў сям'ях, дзе падраслі ўнукі (Рыгор дзятэй не меў). Пахаваны Рыгор Шах далёка ад роднага дома. Вызвалючы Паўночны Кайказ ад фашыстаў, ён змагаўся ў складзе 81-й марской стралковай брыгады. Пра мужнасць байцоў падраздзялення складзены легенды. Ужо ў снежні 1942 года яно было ўзнагароджана ордэнам Баявога Чырвонага Сцяга. У студзені 1943-га брыгада вяла баі ў раёне горада Гарачы Ключ. У адным з іх паў смерцю храбрых Рыгор Шах. Па апошніх звестках, магіла знаходзіцца на тэрыторыі гэтага горада.

— Я часта пыталася ў свекры, — успамінае нявестка Валяціна Васільеўна, — нашошта вы жаніліся ў 41-м? Вайна ж была. А тая, усміхаючыся, адказвала: мы верылі, што яна хутка скончыцца...

Ірына ТОРБІНА, г. Чашнікі.

Сям'я Шах пасля вайны. У першым радзе — нявестка Ніна Сідараўна, дзед Пётр, бабка Кацярына. Малодшы сын — Мацвей Шах.

Навум і Трафім Шахі пайшлі на фронт з Баравых у 1944-м. Першы змагаўся ў складзе 357-й стралковай дывізіі. Загінуў у верасні. Пахаваны на хутары Брунавішкі ў Латвіі. Яго магіла — у некалькіх дзясятках кіламетраў ад магілы Пятра Купрыянава. Трафім — адзін з братаў, які дажыў да пераможнага 1945-га, але адчуць перамогі яму не давялося. Загінуў у студзені. Свой апошні прытулак знайшоў у лясным масіве недалёка ад Кенігсберга. Пахаванкі на двух сыноў прыйшлі ў вёску ў адзін дзень.

Малодшы з братаў — Мацвей, 1912 года нараджэння, загінуў у 1944-м недалёка ад родных мясцін — у Сенненскім раёне. Да вайны працаваў сакратаром мясцовага сельсавета. А Мацвей, — патлумачыла Кацярына Міцькавец, — быў у партызанскім атрадзе разам з майм старэйшым братам. Разам яны пайшлі і на заданне, якое стала для Мацвея апошнім. Партызаны трапілі ў аблаву. Мацвей раіла, і ён не змог уцячы ад пагоні. У дваццаць гадоў яго жонка Ніна засталася удавой. Замуж больш не выйшла. Усю любоў аддала сыну, бацькам мужа і дому, дзе марыла знайсці шчасце...

— Я часта пыталася ў свекры, — успамінае нявестка Валяціна Васільеўна, — нашошта вы жаніліся ў 41-м? Вайна ж была. А тая, усміхаючыся, адказвала: мы верылі, што яна хутка скончыцца...

Ірына ТОРБІНА, г. Чашнікі.

■ Сцежкамі разведчыка

ЯК СПЕЦНАЗАЎЦЫ «ЯЗЫКА» БРАЛІ

Служба ў спецназе далёкая ад романтикі. Гэта паўсядзённая цяжка праца, фізічныя і псіхалагічныя выпрабаванні, што ў чарговы раз паказалі спаборніцты на лепшую разведвальную групу спецыяльнага назначэння. Праходзілі яны на базе 5-й асобнай брыгады спецыяльнага назначэння сіл спецыяльных аперацый.

Дзевяць разведвальных груп на працягу пяці сутак жылі і дзейнічалі ў максімальна набліжаных да ваенных умовах. Прычым за увесь час у іх былі толькі адзін непрацяглы адпачынак (ці, як кажуць яны самі, «днёўка»). Але гэта не такі адпачынак, які ўяўляе сабе цывільны чалавек. Па-першае, у нашым выпадку не варта забываць, што «ворагі» ідуць па следах. Перш чым рассялібацца, байцы выстаўляюць сакрэтны дазор, а вакол месца стаянкі ўстанавляюць міны накіраванага дзеяння, паколькі ў выпадку нападзі сілы могуць быць няроўныя ад кругавой абароны. Затым яны клапаціцца аб укрывішчы, прыдатных умовах для адпачынку.

— Тут жа мы адпрацоўваем умненне разведчыка выжыць у складаных умовах, у любое надвор'е, пры адсутнасці самых неабходных бытавых рэчэй, прадметаў. Напрыклад, забаронена карыстацца запалкамі,

— уводзіць мяне ў курс справы кіраўнік спаборніцтваў, палкоўнік Мікалай Аксочыч. — Дзяржаўнае вогнішча ёсць мноства спосабаў.

Прынамсі, адна з груп для дабывання агню выкарыстала сумесь з цукру і марганцоўкі, другая — павелічальнае шкло, іншая — звячваючы акумулятарную батарэю. Акрамя таго, трэба было яшчэ і закіпаціць ваду ў максімальна кароткі тэрмін. Галоўны суддзя спаборніцтваў, падпалкоўнік Вячаслаў Балышакоў згадаў выпадкі, калі нашы разведчыкі па умовах аналагічных спаборніцтваў, што праходзілі ў Казахстане, за чатыры хвіліны нават курыцу зварылі.

Пасля непрацяглага адпачынку разведчыкі перадыслацыруюцца ў новы раён. Пяць кіламетраў трэба прайсці як мага хутчэй, арыентуючыся без карт, па азімце. Дагаснуць кантрольных кропкаў неабходна «без страт» у жыццёвай аб'екта. Тут патрэбна максімальная асыражонасць і дакладны разлік, паколькі ўдзельнікі спаборніцтваў працуюць з рэальнымі выхавальнымі рэчамі. У гэтым выпадку ідзе сапраўднае псіхалагічнае праверка байцоў на вытрымку. А, бясспрэчна, самы складаны этап — эвакуацыя. Пасля пяці дзён найцяжэйшых выпрабаванняў адчуваецца, хлопцы

суправаджае ахова. Пасля заходу «языка» яго дапытваюць, а дакумент пераглядаюць і аб яго змесце дакладваюць вышэй. У гэтым выпадку правяраецца, наколькі камандзір і яго намеснік валодаюць замежнымі мовамі, іх умненне «разгаварыць» палоннага, наладзіць з ім кантакт. А гэта ўжо веданне псіхалогіі чалавека.

У праграме спаборніцтваў таксама пераадоленне воднай перашкоды. У нашым выпадку — Свіслачы. Дзавалюецца выкарыстоўваць толькі падручныя сродкі. Большасць спецназаўцаў, напрыклад, упакоўвалі рэчы ў спецыяльнае камуфляжнае накіду і шчыльна яе закрывалі, каб трымалася паветра. Рыштунак, радыёстанцыя, зброя — усё павіна быць перапраўлена на другі бераг баз страт. Галоўнае — зрабіць усё ціха, без шуму. «Засвецішся» — строга судзіць пазбягаць ачкоў.

Асаблівае выпрабаванне — міраванне аб'екта. Тут патрэбна максімальная асыражонасць і дакладны разлік, паколькі ўдзельнікі спаборніцтваў працуюць з рэальнымі выхавальнымі рэчамі. У гэтым выпадку ідзе сапраўднае псіхалагічнае праверка байцоў на вытрымку. А, бясспрэчна, самы складаны этап — эвакуацыя. Пасля пяці дзён найцяжэйшых выпрабаванняў адчуваецца, хлопцы

знясілены фізічна, а наперадзе — яшчэ марш-кідок на 10 кіламетраў пры поўным баявым рыштунку, з 40-кілаграмовым рукамкам за плячыма.

— Споборніцтваў уключалі 11 этапаў. На кожным з іх для байцоў ставіліся канкрэтныя задачы. Але, калі абавульніцы, то галоўная мэта — праверка ўзроўню падрыхтоўкі разведвальных падраздзяленняў, іх баявой вывучкі, фізічнай і псіхалагічнай падрыхтоўкі. — раслаў Мікалай Аксочыч. — Акрамя таго, вынікі будуць прааналізаваны, вызначана далейшыя шляхі ўдасканалення тактычнай і баявой падрыхтоўкі.

На спаборніцтвах прысутнічалі наглядальнікі з Арменіі. Па іх меркаванні, з пастаўленай задачай беларускія разведчыкі справіліся выдатна.

Як адзначыў камандзір адной з груп, які называўся Дзяніс, яго байцам давялося нялёгка. Але ўпартасць у дасягненні мэты — галоўныя рысы яго падначаленых. «У нас, як у мушкетэраў: адзін — за ўсіх, усе — за аднаго. Усё маюцца на ўзаемнавыручцы, падтрымцы і разуменні. Мы прыслухоўваемся да меркавання кожнага байца, але канчатковае рашэнне прымае камандзір».

Таццяна ЛАЗОЎСКАЯ

■ 3 рэдакцыйнай пошты

АҮТОГРАФ НА РЭЙХСТАГУ

Горкаўскую школу-сямігодку, што месцілася паблізу ракі Арэса ў Старадарожскім раёне, у першыя пасляваенныя гады наведвалі вучні з 12 навакольных вёсак. Большасць хлопцаў і дзяўчат былі пераросткамі: вучыцца ў час вайны ў іх не было матчымаці. Сярод школьнікаў вылучаўся стройны юнак з блакітнымі вачыма. Акрамя скураной сумкі цераз плячо, ён пастаянна трымаў у руках бесфарматны папяровы аркушы, на якіх алоўкам занатоўваў замалёўкі. Апрануты быў у ваенную форму, а на грудзях гімнасцёркі зіхалі медаль. Я ў той час вучыўся ў пятым класе, а Іван Стасевіч з вёскі Мядзведня — у сёмым. Мы, вясковыя хлапчкі, па-добраму зайдзросцілі чалавека ў вайсковай форме, а ён сціпла, але з пачуццём уласнай годнасці адказваў на нашы пытанні пра баявыя ўзнагароды.

Бацьку Івана за сувязь з народнымі мсціўцамі ноччу схавалі гітлераўцы і адправілі ў канцэнтрацыйны лагер. Ваня ў той час таксама дапамагаў партызанам. У самы разгар вайны ён адшукаў у лесе агнястрэльную зброю, каб перадаць яе барацьбам з акупантамі. Быў сувязным, перадачы партызанам карысныя для іх інфармацыю. А летам 1943 года яго залічылі байцом партызанскага атрада імя Кірава. У першым жа баі з захопнікамі здабыў сабе аўтамат. А пазней пачаліся рэгулярныя вылазкі па заданні камандвання атрада: партызанскія засады, разведка, дыверсіі на чыгуначы... У рэчавым мяшчу хлопец насіў алоўкі, фарбы, пэндзі. У вольны час дазваляў сабе займацца аматарскай справай — уражаны ад убачанага старанна пераносіў на паперу. Аднойчы за гэты зянятак яго ўбачыў камандзір — і, ацаніўшы здольнасці юнака, даручыў выпускаць партызанскую насьценную газету «Смерць фашысцкім акупантам», а таксама ілюстравец зводкі «Саўінфармбюро».

Пасля выгнання захопнікаў Іван Нікіфаравіч вярнуўся ў сваю вёску. Толькі там яго ніхто не чакаў: бацькі былі ў канцлагеры. У юнака выспе-

ла думка адпомсціць вылодкам за родных яму людзей. Ён неаднаразова звяртаўся з просьбай, каб яго залічылі салдатам у штат любога падраздзялення. Але хлопца не маглі ўзяць з-за непаўналецця.

Аднойчы па вёсцы на захад праходзіла аўтадарожная рота. На прывале салдаты афармлялі дарожныя знакі і ўказальнікі руху нашых баявых разлікаў. Юнак прапанаваў чырвонаармейцам сваю аматарскую дапамогу. Камандзір, ацаніўшы яго мастацкія здольнасці, даў згоду залічыць бравара падлетка ў склад аднаго з падраздзяленняў роты.

З асаблівым энтузіязмам маляваў сын палка транспаранты, плакаты і ўказальнікі энергічнага наступлення нашых вызваліцеляў: «Да Берліна засталася 150 км... 100 км... 50 км...». На апошнім указальніку, ужо ў самім Берліне, рукой Івана было накрэслена: «Да ройхстага — 250 метраў». Можна сабе ўявіць, як радаваўся беларускі хлопец, усведамляючы, што лічаныя дні засталіся да доўгачаканай Перамогі над карычневай чумой. А калі гэты момант наступіў, юнак з пачуццём уласнай годнасці і гонару за суайчыннікаў пакінуў аўтограф на сцяне ройхстага: «Іван Стасевіч, Стараля Дарогі — Берлін!».

Вяртаючыся дадому, шчаслівы пераможцы прымацавалі да вагона святчана аформлены Стасевічам транспарант: «Мы — з Берліна!». На гімнасцёрцы Івана побач з партызанскай узнагародай пад промнямі майскага сонца зіхалі медаль «За вызваленне Варшавы», «За ўзяцце Берліна», «За баявыя заслугі!».

Пасля вайны Іван Нікіфаравіч скончыў на «выдатна» Мінскае мастацкае вучылішча, а пазней — Маскоўскі мастацкі інстытут імя Сурыкава. Яго дыпломнай працай стала карціна «У беларускіх балотах», дзе адлюстраваны найвышэйшы навал партызанскай барацьбы з акупантамі і глыбокая ўпаўнёнасць у перамозе над сіламі зла.

Адам ГРЫНКЕВІЧ, в. Вялікі Двор Стаўбюцкага раёна.

ВАЙНА ДЗІЦЯЧЫМІ ВАЧЫМА

Цяперашняя падлеткі і ў жудасным сне не могуць уявіць той жа, які мы, 10—12-гадовыя дзеці, перажылі падчас фашысцкай акупацыі. У першыя дзень у нашым цудоўным парку фашысты павесілі трох студэнтаў, якіх абвінавачвалі ў падале горада Горкі Магілёўскай вобласці. Усе гэтыя пакутнікі стаяць перад маймі вачыма і зараз...

Жнівень 1941-га года. Падпусцілі мы кароў на поплаў, які быў увесь блы ад улёткаў. Чытаем: у іх Сталін просіць людзей усяляк шодзіцца фашыстам, нічога не пакідаць ворагу, усё разбураць і паліць. Непакой ахпаў нас, але вырашылі згадзіцца. Сын дырэктара школы адразу зрабіў намек: вельмі ўжо пільна стаў паглядзець на заводскія навалы, пайнотка набітыя цокамі з льновалаком. Потым без усялякай дамоўленасці мы забеглі пад бліжэйшы навес, каб выпрабаваць напярэдадні абмену на якія нямецкую газавую запальнічку... Эксперымент атрымаўся, а ад завода засталася толькі вуголле.

Верасень 1943-га года. Ні днём, ні ноччу не змаўкала далёкая і бліжэйшая страляніна, чуваць былі выбухі. Асвятляльныя ракеты і бесперапыннае дрыжжанне зямлі ператварыла нас у змрочныя цені. Але галоўны страх чакаў нас узімку 1943—1944-х гадоў. Гэта быў сапраўдны «канец свету». У той

час мы даведзліся, што такое залпы рэактыўных «Кацюш» тэрмічнымі снарадамі. Зямля змяшчалася з небам, усё кругом гарзла і скрыгатала.

Але і ў прыфрантавым дзянішце забаваныя хітрыкі калінікі перамагалі страх. Неяк на нашай вуліцы стаў з'яўляцца вясёлы Алеська. Хлопец цыгаркай пачастуе, то апошнія навывы з фронту раскажа. Адзін раз увогуле параў наў красці ў немцаў зброю, толавыя шапкі, бікфордавыя шнуркі, гранаты. Тым больш што складскія бункеры знаходзіліся на нашых гарадох, а немцы іх дрэнна вартвалі. Толькі стары салдат марудна рухаўся з канца ў канец складу. Калі ён спыніўся і хмурыўся на сонейка, мы заскоквалі ў бункер, набіралі ў кашы боерпалы, выбягалі і хаваліся ў высокай смечкавай траве, якая падступала да самых складаў. Раз у тыдзень рахманы Алеська забіраў нашу «здабычу». Неўзабаве мы вельмі асміялі і страцілі асыражонасць. Аднак, хутка ўбачыўшы прапажу, немцы змянілі старых вартуальнікаў на маладых салдат. Тут жа папаўся Коля. Выручыла нас ад расстрэлу цётка Поля. Дзякуючы апошняй курыцы і некалькім дзясяткам яек ёй удалося ўгаварыць немцаў адпусціць сына яшчэ да допыту.

Май 1944-га года. Апошніх прыфрантавых жыхароў Горак

немцы вывезлі ў Шклоўскі лагер для ваеннапалонных. Мы і да гэтага напактаваліся ад голаду, холаду, каросты і вошай. Аднак нас чакала яшчэ горшае: нас увогуле не кармілі, а ложкам быў ахпак саломы на падлозе, ліпкай ад гразі, якая засталася ад папярэдніх палонных. Побач з баракам была магіла нашых салдат, дрэнна прысыпаная зямлёй. Трупы смурод ад яе пазбавіў людзей сну.

Толькі нам пашчасціла: неўзабаве з канцлагера нас адправілі ў усё чатыры бакі. Каб выжыць, прышлося жабыраваць у Шклове і навакольных вёсках. І вост вызваленне ад фашыстаў. Чэрвень 1944-га года застаў нас у вёсцы Сасноўка, на левым беразе Дняпра. Мы, ашалелы ад радасці, кінуліся да родных хат сваёй хадой. Наперадзе — лес. Хочам прайсці яго завідна і сутыкаемся з разбітай нашай авіяцыйнай немцаў калонай. Відовішча жудаснае: дарога нібы ўзарана вялікім плугам. Зямля перамяшана з трупамі салдат, коней, пакарабачанымі фуранкамі, машынамі і запаленай бурой крывёю. Чуваць было толькі гудзенне мух, а лес стаяў маўкліва, як на хатурах.

Памяць і сны аб вайне толькі і засталіся нам — тым, хто здолее выжыць.

Анатоль КАЛАЧОЎ

«ПАЛІКЛІНІКА» ДЛЯ... ТЭХНІКІ

(Заканчэнне. Пачатак на 3-й стар.)

Набыўшы ў рынкавых умовах другое дыханне, з кожным годам барысаўскія рамонтнікі працягваюць здзіўляць не толькі стабільным аб'ёмам вытворчасці, узроўнем рэнтабельнасці, але і разнастайнасцю і канкурэнтаздольнасцю прадукцыі. Нягледзячы на тое, што цяпер ужо няма неабходнасці рамантаваць па тысячы адзінак бранятанкавай тэхнікі за год (як гэта было пры СССР), выпуск ваеннай прадукцыі па-ранейшаму застаецца адным з асноўных кірункаў развіцця прадпрыемства. Прычым завадчане не толькі праводзяць капітальны рамонт баявой і спецыяльнай тэхнікі, але і займаюцца яе глыбокай мадэрнізацыяй, што дазваляе значна павысіць баявыя і эксплуатацыйны характарыстыкі машын. Сучасны падыход!

Выбраўшы перспектывы кірунак удасканалення ваеннай тэхнікі і вывучышы патрэбы ў яе відах, рамонтнікам аказваўся па сілах выпуск канкурэнтаздольнай прадукцыі. Сёння баявыя машыны, якія прайшлі мадэрнізацыю на рамонтным заводзе, атрымліваюць «прапіску» не толькі ў беларускай арміі, але і карыстаюцца вялікім попытам на знешнім рынку. Дарэчы, у цяперашні час на прадпрыемстве засвоены капрамонт і праводзіцца глыбокая мадэрнізацыя практычна ўсяго спектра бранятэхнікі савецкай вытворчасці і дызельных рухавікоў, у тым ліку і для машын народнага гаспадарчага прызначэння. Тут таксама паспяхова аднаўляюць чыгуначную тэхніку вузкай і шырокай каліі, працягваюць выпуск цывільных гусенічных і колавых машын на базе танкаў, якія «знялі пагоні».

Ужо не лічыць колькасці ваеннай тэхнікі, аблашчанай рукамі спецыялістаў 140-га рамонтнага завода, якія ўключылі ў тоны металу часцінку сваёй душы. Больш за сотню адзінак капітальна адрамантаваных і мадэрнізаваных баявых і спецыяльных машын штогод выходзяць з цэхаў

як новенькія. Даючы ім другое, а то і трэцяе жыццё, калектывы завода на справе пацярджанае ганаровае званне танкарамонтніка.

Яшчэ большай павагай прасякнута да людзей гэтай прафесіі, калі ўвачавідкі давялося убачыць іх нялёгкую працу. Што значыць, напрыклад, капітальна адрамантаваць танк? Паверце, гэта вельмі складаны і працаёмкі працэс. І па плячы ён толькі высокакваліфікаваным спецыялістам, улюбёным у сваю справу.

Адзін з найбольш адказных цэхаў прадпрыемства — здатны. Сюды трапляюць ужо цалкам сабраныя машыны, якія прайшлі складаны працэс капітальнага «лячэння». Перш чым тэхніку, якая сышла з канвеера, адправіць у парк гатовай прадукцыі, тут, у цэху № 7, яна павіна прайсці найважнейшы этап тэхналагічнага ланцужка усёй вытворчасці — заводскае палігоннае выпрабаванне.

А даверана гэтая няпростая, але цікавая праца невядлікай групе выпрабавальнікаў баявых машын. Менавіта гэтыя спецыялісты пасля правядзення выпрабаванняў у рэальных умовах эксплуатацыі даюць якасную ацэнку гаўтонасці капітальна адрамантаванай машыны да наступнага баявога прымянення.

У выпрабавальнікі бярэць ужо правераных у справе людзей з рамонтнікаў прадпрыемства, — расказаў начальнік цэха Юрый Навумовіч. — Прычым строга на конкурснай аснове. Усе яны павіны мець тэхнічную адукацыю і як мінімум пяцігадовы вопыт працы на вытворчасці. Бо адна недаравальная памылка можа дарога каштаваць усюму калектыву. Каб усё хібы звесці да нуля, у цэху працуюць спецыялісты не ніжэй пятага разраду. Абавязковая ўмова — усе кандыдаты павіны адслужыць у арміі на пасадзе механіка-кіроўцы бранятанкавай тэхнікі. Перш чым чалавек

Рэдкі знак «Асцярожна, танкі!» і яго практычнае прымяненне на дарогах Барысава.

ка ўвесці ў штат атрада выпрабавальнікаў, яго бярэць вучнем. На працягу выпрабавальнага тэрміну ён асабіста ўдзельнічае ў тэхналагічным працэсе разборкі і зборкі машын, якія выпускаюцца, падрабязна вучыцца ўстройства, парадак абслугоўвання і разнастайныя рэгуляванні вузлаў і механізмаў. І толькі пасля здачы іспытаў заводскай кваліфікацыйнай камісіі механіка-кіроўца дапускаецца да самастойнай працы.

Сёння ў падпарадкаванні начальніка цэха 7 чалавек — сапраўдных майстроў сваёй справы. У большасці выпрабавальнікаў баявых машын стаж працы — ад 20 да 30 гадоў. У атрадзе выпрабавальнікаў самаму вопытнаму спецыялісту Анатолу Мазыскаму ўжо за 55. На рахунку кваліфікаванага майстра — сотні адзінак разрознай баявой і спецыяльнай тэхнікі, якая пасля яго абкаткі ў палігонных умовах вытрымала іспыты на права стаць у армейскі строй.

А радавы запасы Вадзім Макаранка, перш чым пайсці атрад выпрабавальнікаў, адслужыў у танкавых войсках. Вось ужо 29 гадоў ён выпрабаввае баявыя машыны. Важдача з тэхнікі для дасведчанага танкіста — сёння справа звычайная і нескладаная. У яго руках шматтонныя сталёвыя гмах паслужылі і лёгка кіруюцца.

Невялікі атрад выпрабавальнікаў разам з рамонтнікамі завода прымае актыўны ўдзел і ва ўзнаўленні рыратычнай тэхнікі, наданні ёй новых баявых і хадавых магчымасцяў. Танк Т-34, ІС-3, СУ-100 і іншыя бронемашыны часоў Вялікай Айчыннай вайны, якія прайшлі праз іх рукі, і па гэты дзень знаходзяцца ў строі. Некаторыя з іх штогод прымаюць удзел у ваенным парадзе, прысвечаным Дню Незалежнасці Беларусі.

— Над кожным выпушчаным вырабам нам даводзіцца працаваць як мінімум 3-4 змены, — распавядае кіроўца-выпрабавальнік Вадзім Макаранка. — Справа гэта працаёмкая. Згодна з

планам падрыхтоўкі тэхнікі да эксплуатацыі, кожная машына павіна прайсці па трасе танкадрома палыня выпрабаванняў працягласцю 100 кіламетраў ва ўсіх рэжымах нагрукі. Тэхніку выпрабавоўваем па даўно праверанай тэхналогіі, што дазваляе ўзмацніць кантроль за функцыянаваннем усіх вузлаў і механізмаў, паслядоўна ацаніць працаздольнасці ўсіх сістэм.

Пасля дбайнай

ГАЗЕТА РЭВАЛЮЦЫЙНАЙ ПАРТЫ

Носьбіт беларушчыны, палымныя абаронца роднай мовы, сяцяг нацыянальнага адраджэння. Такой мы прывічаліся бачыць «Звязду». Але гэтымобразу газета адпавядала далёка не заўсёды. На самай зары свайго існавання яна адстойвала зусім іншыя погляды.

Першы перыяд гісторыі «Звязды», тады яшчэ рускамоўнай, якой газета заставалася да 1925-га, а часткова да 1927 года, быў вельмі насычаны падзеямі. Друкаваны орган Паўночна-Заходняга камітэта РСДРП(б) выйшаў 27 ліпеня (9 жніўня) 1917 года. Гэта быў вырашальны час для рэвалюцыі. У Петраградзе вяртаўся ўдзельнік Першай сусветнай вайны, палымны абаронца роднай мовы, сяцяг нацыянальнага адраджэння. Такой мы прывічаліся бачыць «Звязду». Але гэтымобразу газета адпавядала далёка не заўсёды. На самай зары свайго існавання яна адстойвала зусім іншыя погляды.

меў на ўвазе разгон Устаноўчага сходу ў Петраградзе.

Рэвалюцыя дала моцны штуршок развіццю нацыянальных рухаў на абшарах былой імперыі. Не выключэннем была і Беларусь. Кіраўніцтва партыі большавікоў выступала супраць ідэі аднаўлення «адзінай і недзялімай» і за самавызначэнне народаў. Але тут міноўка большавікі цалкам разыходзіліся са сваімі правадырамі. Яны былі інтэрнацыяналістамі і лічылі, што нацыянальнае пытанне трэба пераключыць на шлях хуткага аб'яднання сусветнай рэвалюцыі. Была і яшчэ адна прычына. Групоўка Мяснікова-Кнорына-Ландара ўжо сфарміравала свае органы ўлады — Абельканкамзах і Саўнаркам Заходняй воласці ў фронту, а ідэя стварэння Беларускай рэспублікі, якую падтрымлівалі Ленін і Сталін, азначала неабходнасць падзяліцца ўладай як з Беларускай абласным камітэтам, так і з Беларускай сацыялістычнай грамадой. Таму не дзіўна, што «Звязда» вельмі непрыхільна ставілася да прадстаўнікоў беларускага нацыянальнага руху, нават рэвалюцыйнага ўхільу. На сваіх старонках яна ўхваляла разгон Усебеларускага з'езда ў чэрвені 1917 года, а ідэя стварэння Беларускай рэспублікі, якую падтрымлівалі Ленін і Сталін, азначала неабходнасць падзяліцца ўладай як з Беларускай абласным камітэтам, так і з Беларускай сацыялістычнай грамадой. Таму не дзіўна, што «Звязда» вельмі непрыхільна ставілася да прадстаўнікоў беларускага нацыянальнага руху, нават рэвалюцыйнага ўхільу.

рэнне беларускай дзяржавы, нават на той невялікай тэрыторыі, якая засталася пад кантролем Савецкай улады. У сакавіку 1918 года ў гэтых суполак з'явіўся і свой друкаваны орган — газета «Дзяніца». Пачалося нешта нахшталт «газетнай вайны» паміж «Дзяніцай» і «Звяздой». На старонках апошняй выйшла некалькі праграмных артыкулаў цалкам разыходзіліся са сваімі правадырамі. Яны былі інтэрнацыяналістамі і лічылі, што нацыянальнае пытанне трэба пераключыць на шлях хуткага аб'яднання сусветнай рэвалюцыі. Была і яшчэ адна прычына. Групоўка Мяснікова-Кнорына-Ландара ўжо сфарміравала свае органы ўлады — Абельканкамзах і Саўнаркам Заходняй воласці ў фронту, а ідэя стварэння Беларускай рэспублікі, якую падтрымлівалі Ленін і Сталін, азначала неабходнасць падзяліцца ўладай як з Беларускай абласным камітэтам, так і з Беларускай сацыялістычнай грамадой. Таму не дзіўна, што «Звязда» вельмі непрыхільна ставілася да прадстаўнікоў беларускага нацыянальнага руху, нават рэвалюцыйнага ўхільу.

«АЛІМПІЙСКІЯ НАРМАТЫВЫ ВЫКАНАЛІ 153 СПАРТСМЕНЫ»

На чарговым пасяджэнні Нацыянальнага алімпійскага камітэта было гораха. І не таму, што лета на дварэ. Пытанні, якія разглядалі гэтымразам, былі актуальнымі і выклікалі жывы інтарэс ва ўдзельніках. Аднак галоўнага дасягнулі. Выканкам зацвердзіў склад беларускай дэлегацыі на Алімпійскія гульні.

— Асноўныя алімпійскія кваліфікацыйныя нарматывы выканалі 153 спартсмены ў 25 відах спорту. Кваліфікацыйны перыяд завершаны амаль ва ўсіх відах, акрамя лёгкай атлетыкі. Нарматывы выканалі 35 лёгкаатлетаў, яшчэ 16 спартсменаў выйшлі на тэхнічныя вынікі, якія адпавядаюць алімпійскім нарматывам. Іх выкананне запланавана на 6-7 ліпеня ў Гродне, дзе адбудзецца чэмпіянат краіны, — адзначаў у сваёй прамове Алег Качан.

У агульным склад прапанавалі ўключыць 351 чалавек. Сярод іх — 166 спартсменаў, 75 трэнераў і прадстаўнікоў абслуговава персаналу, 28 медыкаў, 16 прадстаўнікоў адміністрацыі, а таксама журналісты, супрацоўнікі Белтэлерадыёкампаніі і інш. Капітанам каманды абралі Кацярыну Карстан, а сяцяг, хутчэй за ўсё, даверыць несіці Максіму Мірану. Прыводзіць алімпійцаў, як адзначаў у размове з карэспандэнтам «Звязды» першы віцэ-прэзідэнт Нацыянальнага алімпійскага камітэта Ігар ЗАІЧКОЎ, арыенціравана павінны адыбца 10 лопяна. Менавіта гэтую дату прапанавалі прэзідэнту краіны — кіраўніку НОКА. Але пэўныя высновы выклікалі ў кагосьці жаданне ўнесці папраўкі. Напрыклад, чаму Алена Целяпушкіна, прадстаўніца

Але самае цікавае ў развіцці газеты ў гэты час, як і ў любы іншы, — яе пазіцыя, тая ідэйная платформа, на якой яна стаяла. «Звязда» была органам Паўночна-Заходняга камітэта РСДРП(б), таму ў яе артыкулах выклікалі погляды мясцовых большавіцкіх кіраўнікоў, найперш Аляксандра Мяснікова, Карла Ландара і Вільгельма Кнорына. Каб зразумець рэдакцыйную палітыку тых часоў, прывядзем некалькі вытрымак з артыкулаў, што з'явіліся на перадачцы. 12(25) студзеня 1918 года, «Да партыйнай работы»: «Барацьба толькі распачалася... І чым далей мы пойдзем, чым больш наша дзяржаўная работа павінна будзе апысціцца ад дробнабуржуазных прымесей, тым больш будзе значэнне нашай партыі. Бо дыктатура пралетарыята ў самай чыстай яе форме на справе будзе дыктатурай партыі пралетарыята».

Вільгельм Кнорын, «Расійская Савецкая Сацыялістычная Рэспубліка», 19 студзеня (1 лютага) 1918 года: «Дэмакратыя і дэмакратычная рэспубліка — гэта наш учарашні дзень, з якім мы пакончым паніжэнні 6 студзеня». Рэдактар і пастаянны аўтар «Звязды»

Ініцыятарам яе стварэння быў лідар большавікоў на Заходнім фронце і ў беларускіх губернях Аляксандр Мяснікоў. Прыклаў руку да арганізацыі новага выдання і яшчэ адзін вядомы большавік — Міхаіл Фрунзэ, які таксама знаходзіўся тады ў Мінску. Газеты рэвалюцыйнага гадоў вельмі адрозніваліся ад сучасных. Ніякай аб'ектыўнасці, прычым журналістыкай гэты і іншы нормаў, якія зараз называюцца стандартамі прэсы. Плакатыны стыл, лексіка лістовак, заклікі, лозунгі, якія перамяняліся з неабязнымі пратаколамі пасяджэнняў, мітынгаў, нарад. У краіне набліжалася грамадзянская вайна, арэарый упартай ідэйна-палітычнай барацьбы былі і газеты, і часопісы.

«Звязда» адразу стала адлюстроўваць найбольш радыкальныя палітычныя погляды рэвалюцыйнага лагера, як таго і патрабавала большавіцкая партыя. «Далоў Часовы ўрад!».

■ Прамая лінія

СТРАВАВАННЕ БЕЗ ПАКУТ

На пытанні чытачоў адказалі дацэнты Беларускага дзяржаўнага медыцынскага ўніверсітэта, кандыдаты медыцынскіх навук Мікалай КАПРАЛАЎ і Ірына ШАЛАМІЦКАЯ.

(Працяг. Пачатак у нумарах за 28 і 29 чэрвеня.)

— Старыя Дарогі, Вольга Аляксандраўна. Хелікабактар пілары — тры «плюсы». Ёсць гастрит, халестыт. Устрайніку — паліп (0,7 мм). Неабходна выдаліць, але я нічога не раблю гадоў, можа, цяж. Наколькі хутка трэба выдаліць паліп? Наколькі небяспечна пакаціць яго наявным? Ці звязаны паміж сабой усе гэтыя хваробы? Як харвавацца, каб не было ўспухавання жывата? У мяне моцная рэакцыя на памідоры, тварог — іх наогул выдаліць з рацыёну ці можна ўжываць пры нейкіх умовах?

— Паліп страўніка ўяўляе сабой добрааканую пухлінку жалезістай структуры. Як правіла, паліпы развіваюцца на фоне хранічнага гастрыту і іншых запаленчых працэсаў. Гэта добрааканаснае новаўтварэнне, якое часам можа перарасці ў злаякаснае. Таму пытанне аб яго выдаленні павінна быць вырашана становач. Ён павінен звярнуцца да ўрача па месцы жыхарства ў і планавым парадку вам павінна быць праведзена паліпэктомія.

Паліпы ў страўніку часцей за ўсё ўзнікаюць пры паніжанай сакрэцыі страўнікавага соку, што клінічна можа працягвацца ў тым ліку і ўспухаваннем жывата. Пры нізкай кіслотнасці прывём ежы павінен быць не менш за пяць разоў на дзень. Лепш за ўсё прымаць стравы ў цёплым выглядзе. Ад халоднай і гарачай ежы варта адмовіцца. Акрамя таго, з рацыёну трэба выдаліць прадукты і стравы, якія працягла ператраўваюцца. Гэта здробна, бліны, пірагі, рыс, жытні хлеб. Выключачна таксама ўсё вострае, вэнджанае, кансервы, усё бабовыя і такія гародніна, як капуста, рэдзька, рэпа. Патрабуючы абмежавання зялёная цыбуля, бульба, вінаград, дыня. Варта таксама адзначыць, што некаторыя хворыя з паніжанай кіслотнасцю страўнікавага соку звычайна дрэнна пераносяць малако. Выдзяленне страўнікавага соку цудоўна стымулююць кіслыя і рыбныя бульбены. Можна ўжываць кіслыя малочныя прадукты, працёртыя яблыкі, слабасалёную рыбу, морсы і кіслыя сокі.

— Гомельская воласць, Надзея Васільеўна. 63 гады. Сем месяцаў таму выдалена трэцяя частка стрававода і страўнік. Пастаянна пакуюць ад пакяткі. Прымаю гастал, амегапол, рэнімак, астрацыл, але палёгка толькі часова... Што вы можаце мне параіць?

— Лячэнне пакяткі ў вашым выпадку павінна быць працяглым. Вы прымаеце тры лекавыя сродкі, якія павінны купіраваць гэты сімptom. Тым не менш, калі палёгка толькі часова, то, можа быць, у вас неадэкватна падобраная доза прэпарата або вы парушаеце рэжым і кратнасць яго прыёму. Акрамя гэтага, вам трэба адмовіцца ад прадуктаў харчавання, якія працягла ператраўваюцца, у пер-

шую чаргу — ад тлустай ежы. Неабходна не дапускаць пераядання, не ляжаць пасля прыёму ежы. Не варта ўжываць напой з кафейна. Нельга курыць і ўжываць алкаголь, прымаць медыкаменты, якія працягла ператраўваюцца. Плятокта можа быць абумоўлена і так званым «шчолачным» страўніковым рэфлюксам. Па гэтай прычыне пры наяўнасці магчымасці ў лячэбнай установе неабходна даследаваць узровень страўнікавага кіслотнасці (страўнікавай кіслотнасці).

— Мінск, Алена Сцяпанюна. Ад чаго бывае і як лячыць сіндром раздражнёнага кішчэніка?

— Сіндром раздражнёнай кішкі — псіхасаматычнае функцыянальнае захворванне. Галоўнай прычынай з'яўляецца псіхатраўматычная сітуацыя, унутрысабовы канфлікт. Паўторныя стрэсы прыводзяць да рухальных расстройстваў кішчэніка. Пры гэтым адбываецца павышэнне ўнутрыкішчэчнага ціску, узнікае боль і парушэнне рухальнай функцыі кішчэніка. Працягваюцца хвароба дыярэя або запорамі, болям або ўспухаваннем жывата. У лячэнні пры схільнасці да запораў рэкамендуецца прадукты, багатыя на раслінныя валокны — гародніна, садавіна, крупы, аўсяныя шматкі. Пры схільнасці да вадкага стулу — адвар або кісель з чарніц, чаромхі, кары дуба. У лячэнні прымяняюцца таксама медыкаментозныя сродкі, якія аднаўляюць функцыю кішчэніка, здымаючы болевую спастання адчуванні, ўспухванне жывата. Вялікую ролю грае арганізацыя правільнага рэжыму працы і адпачынку, карэкцыя псіхасаматычнага стану хворага ўрачом-спецыялістам.

— Карэліцкі раён, Ірына. 62 гады. Дыягназ — грыжа страваводнай адтуліны дыяфрагмы, хранічны атрафічны гастрит, язва залечана, гепаталамкрэатыт, высокая стагнае купала дыяфрагмы злева, тубалітэстыяльны нефрыт і піеланефрыт. Ёсць падагрычны артрыт. Хранічны бранхіт, эмфізіма лёгкіх. Якім павінна быць маё лячэнне? Я то суставы лячу, то потым альмагель п'ю...

— Калі ў хворага адначасова ёсць спадарожны захворванні нырака, суставы, органы дыхання і стрававання, то да медыкаментознага лячэння варта ставіцца надзвычай акуратна. Самастойна, без прызначэння ўрача, прымаць лекі нельга. Гэта звязана з тым, што большасць прэпаратаў маюць пабочныя дзеянні. Так, агупнавадом, што медыкаменты, якія змяшчаюць боль пры падагрычным артрыце, раздражняюць і пашкоджаюць слізістую абалонку страўніка, што, відавочна,

мае месца ў вашым выпадку. Толькі ўрач можа рэкамендаваць індывідуальнае лячэнне з улікам спадарожных захворванняў. Пры гэтым, як правіла, спецыяліст рэкамендуе меншую лекавую дозу, іншы шлях увядзення прэпарата ў арганізм, мяняе час і кратнасць прыёму і г.д.

— Берзіно, Наталля Аляксееўна. 56 гадоў. У абласной бальніцы выявілі дыскінезію жоўцеваводных шляхоў, страўнікавую дыспепсію. Прайшла курс прэпаратам лансабел і дзюспаталін. Сімптомы засталіся. Кіслата ў роце, запаліліся рот і горла. Месяцы тры піла амегапол, аднак як толькі перастае яго прымаць, сімптомы вяртаюцца. Зараз сяджу на дыеце, не п'ю ніякіх таблетак, бо ўнутры ўсё баліць. Па прычыне анеміі змяніла негнелю выкавца эндаскапію, рабіла толькі рэнтген. Што рабіць?

— Па ўсіх сімптомах — у вас пакётка з кіслым прысмакам у роце і ратаглоты. Плятокта — класічная прымета гатраэзафагеяльнай рэфлюкснай хваробы. Гэта паталогія звязана з закідам страўнікавага (кіслата або шчолачнага) змесціва ў стрававод і ратаглотку. Захворванне працяглае час — 3-6 месяцаў — лечыцца антысакраторнымі прэпаратамі, якія вам былі прызначаны раней (амегапол і лансабел). Падбор антысакраторнага прэпарата, выбар дозы, працягласці і кратнасці яго прыёму павінен зрабіць ваш урач. Акрамя таго, вялікае значэнне пры лячэнні гэтай захворвання маюць немедыкаментозныя метады тэрапіі: прыём ежы 5-6 разоў на дзень невялікімі порцыямі, пасля ядзі абавязкова 20-хвілінная прагулка. Выдаленне з рацыёну вострай, смажанай, салёнай ежы, напой з кафейна. Ноччу неабходна спаць з прыўзнятай на 15-20 см галавой. Шэраг медыкаментозных сродкаў, якія валодаюць спазмалітычным дзеяннем (но-шпа, папаверын, дзюспаталін і інш.), могуць пагоршыць самаадчуванне і выклікаць змацненне плятоккі.

— Мінск, Міхаіл Іванавіч. 72 гады. Часта баліць страўнік, асабліва пасля прыёму ежы. У паліклініцы праніслі мезі-м-фортз, дыятызям. Але яны не заўсёды дапамагаюць, лепш — фосфалюгель. Але яго не прапісваюць па логічным рэцэпце... Тым не менш, якія наогул эфектыўныя прэпараты вы праіце, не толькі логічным?

— З'яўленне болю або дыскамфорту ў страўніку пасля ўжывання ежы патрабуе правядзення эндаскапічнага даследавання стрававода, страўніка і 12-перснай кішкі. Толькі вынікі гэтага даследавання дазваляць канчаткова меркаваць аб характары захворвання верхняга аддзела страўнікава-кішчэчнага тракту. Выбар лекавага сродку, працягласць яго прыёму вызначае ўрач-тэрапеўт. Гэта будзе залежаць ад вынікаў праведзенага даследавання. Сёння ў аптэчнай сетцы ёсць вялікая колькасць узаемазамесных лекавых прэпаратаў, эфектыўных у лячэнні паталогіі страўніка.

Святлана БАРЫСЕНКА. (Працяг будзе.)

ФУРА ГАРЭЛА НА ТРАСЕ

У Пастаўскім раёне на міжнароднай трасе гарэў прычэп аўтафургона з расійскімі нумарамі. Агонь хутка патушылі. Грузавы аўтамабіль маркі «Сканія» належыць прадпрыемству з Калінінграда. Кіроўца, грамадзянін РФ, падчас пажару не пацярпеў.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

■ Абітурыент—2012

796 ЧАЛАВЕК НЕ ЗДОЛЕЛІ НАВАТ УГАДАЦЬ АДКАЗ НА ЦТ ПА МАТЭМАТЫЦЫ

Учора наршэце сталі вядомымі доўгачаканыя вынікі ўдзельніцкай цэнтры-завантага тэсціравання па матэматыцы. Матэматыка з'яўляецца адной з самых складаных школьных дысцыплін, таму абітурыенты адначасова і чакалі, і бяліся даведацца пра свае балы.

Летась сярэдні бал удзельніцкай ЦТ па матэматыцы быў 21,56 (у 2010 годзе — 21,76). А высокімі вынікамі лічыліся балы ад 36 да 100.

У 2012 годзе 100-баловыя сертыфікаты атрымалі адроз 46 чалавек (у 2011 годзе такіх шчасліўцаў было 33). І гэта лепшы доказ таго, што з тэстамі можна было справіцца. Разам з тым не пераадолелі парог у 7 балаў 11,27% удзельніцкай тэсціравання. У Рэспубліканскім інстытуце кантролю ведаў сцвярджаюць, што для таго, каб атрымаць 7 балаў, абітурыентам трэба было

выканаць усяго толькі 3-4 заданні з 30. Аднак нават гэта аказалася не пад сілу калы 11 000 удзельніцкай тэсціравання. І гэта людзі, якія планавалі паступаць на спецыяльнасці, дзе добрая матэматычная падрыхтоўка з'яўляецца адной з умоў авалодання будучай прафесіяй!

— Усе заданні, прапанаваныя ўдзельнікам цэнтры-завантага тэсціравання, былі распрацаваныя ў строгай адпаведнасці з патрабаваннямі школьнай праграмы і праграмы ўступных іспытаў, — падкрэсліў дырэктар Рэспубліканскага інстытута кантролю ведаў Мікалай Фяськоў. — Тэсты па матэматыцы, як і па любой іншай дысцыпліне, змяшчалі заданні, якія былі пад сілу абітурыентам з самым розным узроўнем падрыхтоўкі. Гэта значыць, што нават любы «выпадковы» чалавек, які разлічваў на тэсціраванні проста на ўдачу, мог без праб-

лем адшукаць заданне, якое можна было б рашыць. Менавіта рашыць яго, а не ўгадаць адказ з прапанаваных варыянтаў, паставіўшы галечку наўздагад. Аднак поўная адсутнасць ведаў і нават інтуіцыі падвяла 796 удзельніцкай тэсціравання.

Мікалай Фяськоў паабяцаў, што да звяржэння тэрміну прыёму дакументаў у ВНУ другога пакоў і гандлёвую сетку краіны паступіць зборнік з тэставымі заданнямі, якія былі прапанаваныя ўдзельнікам ЦТ гэтай года — усе варыянты і па ўсіх дысцыплінах. Такім чынам, у хуткім часе не толькі ў абітурыентаў будзе магчымасць склаці ўласнае меркаванне аб змесце і складанасці матэрыялаў цэнтры-завантага тэсціравання, але і ў іх бацькоў, настаўнікаў, выкладчыкаў і ролетыраў.

Надзея НІКАЛЕВА

НА НОВАЙ ХВАЛІ СЯБРОўСТВА

Днямі ў Беларускім таварыстве дружбы і культурнай сувязі з замежнымі краінамі (БелТД), якое міноча часта называюць Домам дружбы, адбылася вечарына з нагоды 20-годдзя з дня ўсталявання дыпламатычных адносін паміж Рэспублікай Беларусь і Расійскай Федэрацыяй.

Святочную і ўрачыстую атмасферу сходу надавала разгорнутая ў фазе Дома фотавыстава па тэме вечарыны. Экспазіцыя была падрыхтавана сумесна Міністэрствам замежных спраў і пасольствам Расіі ў Мінску. У ёй адлюстраваны галоўныя вехі развіцця шматгадовага адносін дзвюх дзяржаў за 20-гадовы перыяд. За гэты час Беларусь і Расія прайшлі вялікі шлях і шмат чаго дасягнулі.

І дзякуючы гэтым, як адзначаў першы намеснік міністра замежных спраў Рэспублікі Беларусь Ігар Петрышынка, сёння беларусы і расійскія адносіны знаходзяцца на самым высокім узроўні. Ён так ацаніў сэнс юбілею: 20 гадоў для гісторыі — гэта толькі імгненне. Тым не менш, яны былі насычаны важнымі падзеямі ў гісторыі абодвух народаў. Сярод галоўных вех, у прыватнасці, дыпламат назваў стварэнне Саюзнай дзяржавы, амаль поўную аднаўнасць міжы, дасягненне роўных правоў для грамадзян Расіі і Беларусі ў розных сферах — напрыклад, адкаўцы, ахове здароўя, пенсійным забеспячэнні. Ігар Петрышынка звярнуў увагу і на тое, што ў краіне уражальны

тэмпы росту ўзаемнага гандлёвага абароту, які нунульна расце. Мінск і Масква пасля ўсталявання дыпламатычных адносін, па словах намесніка міністра, праявілі сабе як надзейныя партнёры і на міжнароднай арэне, аднадушчы ў справе лабудовы справядлівага мірапарядку, у вырашоджэнні сумесных падыходаў да вырашэння сучасных выклікаў і пагроз.

Надзвычайна і Паўночным Пасол Расійскай Федэрацыі ў Рэспубліцы Беларусь Аляксандр Сурышка адзначыў, што гэты юбілей — агульнае для нашых народаў свята. За 20-гадовы перыяд быў створаны надзейны і стабільны фундамент для далейшага развіцця інтэграцыі на аснове супервэрнітэту, узаемнай вавагі, добрасуседства ў інтарэсах расіянаў і беларусаў. А яны ў сваёй большасці, як сведчаць вынікі многіх сацыялагічных даследаванняў, нагадаў Аляксандр Сурышка, сёння выступаюць за далейшае і актыўнае збліжэнне і супрацоўніцтва Расіі і Беларусі, асабліва ў эканамічнай сферы, дзе дасягнуты асабліва выдатковыя поспехі. Многія рэгіёны Расіі і Беларусі ў напрамку падтрымліваюць дзелавыя сувязі. А стварэнне Мытнага саюза, Адзінай эканамічнай прасторы адкрывае новыя вялікія перспектывы, што, у сваю чаргу, будзе спрыяць павышэнню якасці жыцця грамадзян Расіі і Беларусі. На думку пасла, у Беларусі і Расіі шмат «добразыхчліўцаў», але саюзнікі, выказаў упэўненасць дыпламат, усё ж будучы прытрымлівацца намечаных інтэграцыйных

планаў і ўпэўнена ісці да вызначаных мэт. Дом дружбы быў невялікай вады абраны месца для правядзення вечарыны, святаванна гэтай знакавай для адносін Расіі і Беларусі падзеі. Пад яго дахам часта збіраюцца сябры рускай культуры, мастацтва і літаратуры. Тут рэгулярна праводзяцца вечарыны, прысвечаныя волатам рускай літаратуры: Пушкіну, Талстоўму, Чэхаўу, Ясеніну, Ахматаваў і многім іншым. Менавіта беларускія прыхільнікі іх таленту, рупліцы наладжвалі культурных стасункаў з Расіяй, якія выказалася вядомай паэтка Раіса Баравікова, «на новай хвалі сяброўства», таксама амаль 20 гадоў таму заснавалі таварыства дружбы «Беларусь — Расія». Яго названнем старшыні з таго часу і з'яўляецца Раіса Баравікова. Яна, дарэчы, у свой час скончыла Маскоўскі літаратурны інстытут, мае шмат сяброў і знаёмых сярод расійскіх літаратараў, інтэлігентнаў, а таму яе душа і сэрца неаддземна ад вялікай рускай літаратуры.

Старшыня таварыства таксама ўзгадала, як тут у Доме дружбы сустракалі неаднойчы дэлегацыі расійскіх дзеячў культуры, як тут узнікла ідэя праводзіць у Магілёве чытанні твораў Канстанціна Сіманова, дзе ён змагаўся ў самым пачатку Вялікай Айчыннай вайны. У час вечарыны прыводзілася шмат цікавых фактаў, успамінаў, якія можна аб'яднаць адной фразой: у беларусую і расіянаў агульнае мінулае і сумесная будучыня.

Леанід ТУГАРЫН.

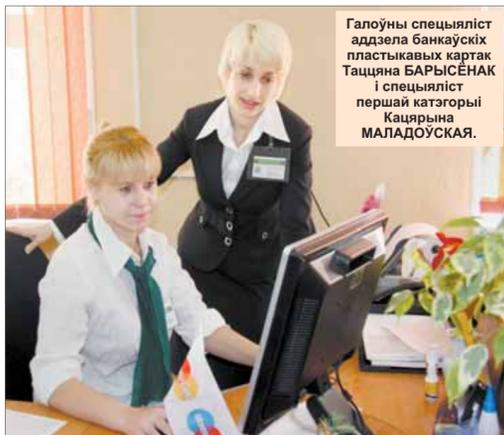
90 ГАДОЎ адзначае сёлета Беларусбанк. Хіба не нагода, каб азірнуцца назад до ацаніць дасягненні? І адзін з галоўных — маштаб бізнэсу. Ва ўсіх кутках краіны прадстаўлены структурныя падраздзяленні банка. Прычым якасць паслуг і палітра прадуктаў адпавядаюць сталічнаму ўзроўню. Аб гэтым і пойдзе

гаворка ў праекце з умоўнай назвай «Фінансы і рэгіёны», прывесчаным дзейнасці вядучага банкаўскай установы краіны і яе рабоце ва ўсіх абласцях Беларусі і горадзе Мінску. Яго старт пазначаны рэкламна-інфармацыйным матэрыялам з Віцебскага абласнога ўпраўлення.

Віцебскае абласное ўпраўленне ААТ «ААБ Беларусбанк»:

ДА НОВЫХ ВЫШЫНЬ ПРАЗ ДАВЕР ГРАМАДСТВА

Галоўны спецыяліст аддзела банкаўскіх пластыкавых картак Тацяна БАРЫСЕНАК і спецыяліст першай катэгорыі Кацярына МАЛАДОЎСКАЯ.

Агульнавядома, што стан банкаў — гэта адлюстраванне стану эканомікі краіны. У слабай эканоміцы няма падстаў для ўзнікнення буйных і эканамічна ўстойлівых фінансавых устаноў. У нашай краіне з наўнаўнасцю банкаў усё ў парадку. Іх колькасць расце даволі імкліва, што азначае толькі адно: эканамічны складнік Беларусі даволі ўстойлівы. Тут ёсць рынак, дзе можна развясцірацца, актыўна ўплываць на развіццё тых ці іншых галін эканомікі, праводзячы граматную грашовую-фінансавую палітыку.

Так ужо павяляюцца, што эпіцэнтрам актыўнай банкаўскай дзейнасці з'яўляецца сталіца, дзе, як правіла, акумуляюцца даходныя часткі вядучых банкаўскіх устаноў краіны, нараджаюцца і ўвасабляюцца ў жыццё выгадныя і эканамічна апраўданыя фінансавыя праекты. Праўда, кожная грашовая-незалежная фінансавая ўстанова імкнецца заняць пачаснае месца і ў рэгіёнах, бо там жывуць і працуюць такія ж людзі, як у айчынным мегаполісе, са сваімі клопатамі, задачамі і праблемамі. Якім прыкладам таго, як правільна трэба весці работу ў абласцях і раёнах, можна лічыць вядучую банкаўскую ўстанову краіны — аццянерны ашчадны банк «Беларусбанк».

Сёння ў якасці ўзорнага рэгіянальнага фінансавага прадпрыемства выступае Віцебскае абласное ўпраўленне Беларусбанка. Паводле слоў яго начальніка Аляксандра Лапаткіна, кожнае падраздзяленне вядучага фінансавай установы краіны арыентавана на развіццё найбольш прыярытэтных для краіны галін эканомікі. Статус і роля кожнага ўпраўлення Беларусбанка ў сістэме краіны па сваім вызначэнні прадугледжваюць актыўны ўдзел у фарміраванні новай эканомікі. Таму і на Віцебшчыне шмат увагі надаецца фінансавай падтрымцы тых напрамкаў эканамічнай дзейнасці, у развіццё якіх найперш зацікаўлена дзяржава.

Па сцвярджэнні Аляксандра Міхайлавіча, метады работы Віцебскага абласнога ўпраўлення Беларусбанка поўнаасцю адпавядаюць галоўнай стратэгіі вядучага фінансавога прадпрыемства краіны — не толькі падтрымліваць традыцыйны банкаўскі сэрвіс, але і пастаянна імкнуцца да асаўнення новых паслуг — паслуг, запатрабаваных найбольш актыўнымі ўдзельнікамі эканамічных стасункаў, у тым ліку і замежнымі інвестарамі, што прыходзяць на беларускі рынак.

Начальнік Віцебскага абласнога ўпраўлення ААТ «ААБ Беларусбанк» Аляксандр ЛАПАТКІН.

Рознічны бізнэс

У Віцебскай вобласці створана і функцыянуе шырокая сетка ўстановаў ААТ «ААБ Беларусбанк», у тым ліку 4 філіялы і 18 ЦБУ, размешчаных у кожным раёне вобласці. Акрамя таго, абслугоўванне насельніцтва ажыццяўляюць 296 аддзяленняў.

Праводзіцца пастаянная работа па развіцці і ўдасканаленні матэрыяльна-тэхнічнай базы устаноў банка. На працягу апошніх 3 гадоў палепшаны ўмовы (праведзены рамонт, пераведзены ў іншы памяшканні) больш чым у 50% аддзяленняў. За 2010—2012 гады ў Віцебскай вобласці было адкрыта 9 новых аддзяленняў, у тым ліку па адным — у Полацку, Наваполацку і Оршы, 1 — на пагранпераходзе Грыгароўшчына (на мяжы з Латвіяй). Самая вялікая колькасць новых аддзяленняў адкрыта ў г. Віцебску — 5.

З кожным годам развіваецца абласны цэнтр, забудоваюцца новыя мікрараёны, у якіх адкрываюцца сучасныя аддзяленні. Сярод новых «кропкаў» — банкаўскія пункты ў мікрараёнах Поўдзень-7, Білёва і вул. Лазо г. Віцебска. Яны аснашчаны не толькі новай камп'ютарнай тэхнікай, установамі самаабслугоўвання (банкаматы, інфакіёскі ўнутраныя і знешнія), але і ў кожным устанаві электронныя сістэмы рэгулявання кліенцкіх патокаў. Хвіліны чакання можна правесці з карысцю ў плазменных экранах: тут можна даведацца пра ўмовы размяшчэння свабодных грашовых сродкаў ва ўкладкі і аблігацыі, атрымаць крэдытныя ўзнаўміцы з новымі паслугамі, якія аказваюцца ўпадальнікам пластыкавых картак, выбраць каштоўны падарунак у выглядзе памятных манет, зліткаў каштоўных металаў і інш. Усяго электроннымі сістэмамі рэгулявання кліенцкіх патокаў у вобласці на сённяшні дзень аснашчана 16 аддзяленняў.

Залогам паспяховай працы было і застаецца пастаяннае павышэнне якасці рознічнага паслуг, якія аказваюцца насельніцтву за кошт асаўнення сучасных банкаўскіх тэхналогій і індывідуальнага падыходу да запатрабаваных кожнага кліента. Актыўнымі праваднікамі ў гэтым з'яўляюцца кансультанты аддзяленняў, а ключавая роля надаецца спецыялістам-менеджарам. Цяпер даведацца пра навінкі рознічнага бізнэсу можна нават не наведваючы аддзяленне, а непасрэдна ў працоўным калектыве, на сваім працоўным месцы, дзякуючы кантактам са спецыялістамі-менеджарамі. Будучыніца новых аддзяленняў, наладжванне Дзён кліентаў, сустрэчы ў калектывах — усё гэта з'яўляецца сувязным звяном у стасунках з насельніцтвам. Зрэшты, нашай задачай з'яўляецца не толькі прыцягненне новых кліентаў, але і ўмацаванне адносін са сваімі пастаяннымі партнёрамі. Мы высокая цэнні магчымасць прамога дыялогу і падтрыманна зваротнай сувязі. Несумнянна, падзякі (а іх у нас — 51% ад усіх зваротаў) нам прыемны, але выказаныя прапановы і заўвагі не менш важныя, таму што дапамагаюць выявіць слабыя бакі, апэратыўна прымаць стратэгічна правільныя рашэнні.

Давер кліентаў да банка наглядна адлюстравана лічы: ў рэзультат сродкаў фізічных асоб, прыцягнутых усімі банкамі вобласці, доля сродкаў, якія заўважваюцца ў структурным падраздзяленні ААТ «ААБ Беларусбанк», складае 50,4%. На аднаго жыхара Віцебскай вобласці прыпадае 2,5 млрд беларускіх рублёў у эквіваленце ўсіх валют, размешчаных у банку, а гэта лепшы паказчык сярод тэрытарыяльных упраўленняў (не лічычы сталічнага рэгіёна).

Пластыкавыя карткі

Тацяна БАРЫСЕНАК, галоўны спецыяліст аддзела пластыкавых картак «СТРУКТУРНЫМІ ПАДРАЗДЗЯЛЕННЯМІ БАНКА ПЛАНУЕЦА УКАРАЕННЕ ЯШЧЭ БОЛЬШАГА СПЕКТРА ПАСЛУГ І КАРТКАВЫХ ПРАДУКТАў»

Яшчэ 15—20 гадоў таму многія беларусы мелі магчымасць бачыць пластыкавыя карткі хіба што ў замежных фільмах. Тады здавалася, што наўнаўнасць іх у чалавека — паказчык найвышэйшага дасягнення і становішча ў грамадстве. Хто б мог падумаць, што праз некалькі гадоў пластыкавая картка для жыхароў нашай краіны стане справай звычайнай і натуральнай. Бясспрэчным лідарам у сферы забеспячэння насельніцтва Віцебшчыны пластыкавымі карткамі з'яўляецца Беларусбанк. Паўна, што прыведзена лічба можа ўражваць: 548 тысяч картак — гэта 48,3% з'імаваных у нашай вобласці пластыкавых картак, якія прыпадаюць на долю Беларусбанка.

У эпоху новых тэхналогій асабліва актуальнае пытанне аб правядзенні фінансавых аперацый без страт часу на наведванне банкаў — на адпеласці і з дапамогай розных установаў самаабслугоўвання. Для зручнасці сваіх кліентаў Беларусбанк актыўна развівае сетку абсталявання. Так, па вобласці ўсталявана 295 інфакіёскаў, а гэта 63,5% сярод інфакіёскаў усіх банкаў, 116 банкаматаў (30%). Палова ўсяго тэрмінальнага абсталявання, якое ўстаўляецца ў арганізацыі гандлю і сэрвісу, або 3,4 тысячы ўстановаў, належыць Беларусбанку.

У мэтах павышэння фінансавай грамадскай трымальніцы пластыкавых картак, структурнымі падраздзяленнямі Віцебскай вобласці пастаянна праводзіцца Дні кліентаў, сустрэчы з работнікамі арганізацыі і прадпрыемстваў, дзе непасрэдна на працоўных месцах па новых тэхналогіях праводзіцца падключэнне кліентаў да сэрвісаў дыстанцыйнага банкаўскага абслугоўвання (Інтэрнэт-банкінг, М-банкінг і SMS-банкінг). Гэтыя паслугі вельмі запатрабаваныя кліентамі, таму што дазваляюць апэратыўна кіраваць карт-рахункам, мінаючы банк.

Таксама вялікая ўвага надаецца арганізацыям гандлю і сэрвісу, дзе ўстаноўлена абсталяванне банка, у якіх праводзіцца спаборніцтва сярод работнікаў гандлю і індывідуальнае грашовое ўзнагароджванне і памятных падарункаў. Мэта спаборніцтваў — прыцягненне як мага большай колькасці пакупнікоў да сэрвісаў Інтэрнэт-банкінг і М-банкінг. У СМІ вобласці асвятляюцца пытанні па выкарыстанні і перспектывах пластыкавых картак. Для трымальніцы пластыкавых картак Беларусбанка ў арганізацыях гандлю і сэрвісу ўстаўляюцца праграма зніжак.

Прагрэс не стаіць на месцы, натуральна, што і Беларусбанк прапаноўвае сваім кліентам шэраг новых паслуг для дыстанцыйнага абслугоўвання. На змену SMS-банкінгу (аплата паслуг з дапамогай SMS-паведамлення з мабільнага тэлефона), які карыстаўся пошптам, прыйшоў мабільны банкінг — сэрвіс, які дазваляе праводзіць практычна ўсе тыя ж аперацыі, што і ў Інфакіёсцы, пры дапамоце мабільнага тэлефона. Актыўна выкарыстоўваецца Інтэрнэт-банкінг — кіраванне сваім карт-рахункам праз Інтэрнэт з любой кропкі свету. І наміганні не дава. Банк у лідарам па аб'ёмах безнаўных разлікаў — 23 працэнты, а гэта лепшы паказчык сярод іншых айчынных банкаў.

Беларусбанк імкнецца зрабіць усё, каб безнаўныя разлікі для трымальніцы пластыкавых картак былі даступнымі, хуткімі і простымі.

Адным з прыярытэтных напрамкаў развіцця банка з'яўляецца ўмацаванне і развіццё сістэмы карпаратыўнага адносін з юрыдычнымі асобамі і індывідуальнымі прадпрыемствамі. Будучыніца нашай стратэгіі і сістэмы кіравання грунтаўца на вопыце продажы і выкарыстанні новых ідэй і новых інструментаў для поўнага задавальнення патрэб у банкаўскіх прадуктах нашых кліентаў.

Для дасягнення пастаўленых задач банк працягвае развіваць структурную сетку ў рэспубліцы. Цяпер абслугоўванне кліентаў карпаратыўнага бізнэсу ажыццяўляецца ва ўстановах банка ўсіх банкаўскіх цэнтраў, у тым ліку і на Віцебшчыне, а таксама ў раённых гарадах абласнога падпарадкавання.

Асноўнымі задачамі банка па развіцці карпаратыўнага бізнэсу з'яўляюцца прыцягненне на абслугоўванне новых кліентаў, а таксама захаванне і ўмацаванне супрацоўніцтва з кліентамі, якія ўжо знаходзяцца на абслугоўванні.

Якснае і комплекснае абслугоўванне кліентаў, спалучэнне стандартных тэхналогій прадастаўлення паслуг з індывідуальным падыходам да кожнага кліента, комплексны падыход да вырашэння яго праблем — гэта асноўныя рынцыпы па лабудове і развіцці ўзаемаадносін з кліентамі.

Па стане на 01.06.2012 на абслугоўванні ў філіялах і цэнтрах банкаўскіх паслуг ААТ «ААБ Беларусбанк» Віцебскай вобласці знаходзіцца 10 267 кліентаў, у тым ліку:

- 5 000 юрыдычных асоб (дзяржаўныя камерцыйныя арганізацыі — 446, недзяржаўныя камерцыйныя арганізацыі — 1 896, некамерцыйныя арганізацыі — 1 884, бюджэжныя арганізацыі, органы дзяржаўнага кіравання — 751, іншыя — 23) і 5 267 індывідуальных прадпрыемстваў (удзельная вага кліенцкай базы — 32,6%);

Пазіцыі банка ў Віцебскай вобласці па допі сродках юрыдычных асоб, якія акумуляюцца кліентамі на рахунках, адкрытых у банку, склалі 53,8%.

На працягу многіх гадоў банк аказвае крэдытны падтрымку ў вырашэнні задач, якія стаяць перад рэальным сектарам эканомікі Віцебскай вобласці. Пра маштабы ўдзелу банка ў развіцці рэгіёна сведчыць памер крэдытнага профілю карпаратыўнага кліентаў, які сёння складае 4,0 трлн беларускіх рублёў. На долю Банка прыпадае 30% крэдытаў, прадастаўленых суб'ектам гаспадарання вобласці.

Больш за палову крэдытаў выдана ў рамках дзяржаўнага праграмаў — 2,2 трлн беларускіх рублёў, або 56%. У гэтых лічбах — рэалізаваныя праекты па развіцці інфраструктуры гарадоў і сельскіх населеных пунктаў вобласці, забеспячэнні сельскагаспадарчых арганізацый тэхнікай і абсталяваннем, будучыніца сучасных малочна-тварных фермаў, агародніна-і збожжасховішчаў, мадэрнізацыі прадпрыемстваў, правядзення пасяўныя і ўборачныя кампаніі.

Банк выдў крэдыты для добраўпарадкавання гарадоў Полацка, Наваполацка, Глыбокага, а таксама для падрыхтоўкі да правядзення рэспубліканскага фестывалю-кірмашу «Дажыні-2008» у г. Орша. З удзелам крэдытаў банка таксама ажыццяўлялася падрыхтоўка да правядзення абласных фестывалю-кірмашу «Дажыні» ў г. Расоны ў 2010 годзе і ў г. Лёна ў 2011 годзе.

Прыёмна адзначаць, што сёння змяніўся выгляд многіх гарадоў Віцебшчыны: праведзены рамонт дарог, будынкаў, у тым ліку гістарычных. Прайшла рэканструкцыя аб'ектаў адзельна адукацыі, спорту, аховы здароўя, што дазволіла значна павысіць якасць паслуг, якія аказваюцца ў сацыяльнай сферы.

У рамках значных для дзяржавы праграм адраджэння і развіцця вёсак, развіцця рэгіёнаў, малых і сярэдніх гарадскіх паселішчаў ААТ «ААБ Беларусбанк» забеспячыў фінансаванне мерапрыемстваў. Крэдыты ў значных аб'ёмах былі накіраваны на стварэнне аграгарадоў. У сельскіх населеных пунктах была праведзена газыфікацыя, палепшана забеспячэнне электраэнергіяй, ясковыя жыхары былі забеспячаны якаснай пітной вадою. Прыёмна адзначаць, што ў гэты час былі па-

Карпаратыўны бізнэс

Максім КАЗАК, намеснік начальніка абласнога ўпраўлення — начальнік цэнтра карпаратыўнага бізнэсу: «ПРЫЦЯГНЕННЕ НОВЫХ КЛІЕНТАў — НАША АСНОўНАЯ ЗАДАЧА»

будаваны з нуля амбулаторыі, з'явіліся новыя ўстановы культуры і гандлёвыя аб'екты. Значна павысіўся ўзровень жыцця ясковых жыхароў. Банк ажыццяўляў крэдытаванне ў малых і сярэдніх населеных пунктах больш за 20 індывідуальных праектаў, накіраваных на мадэрнізацыю вытворчасці з мэтай выпуску конкурэнтаздольнай прадукцыі, стварэння новых працоўных месцаў. Апошнія два гады ажыццяўляецца крэдытаванне праектавання і будучыніца аб'ектаў інжынернай і транспартнай інфраструктуры для раённай жылёй забудовы. У 2012 годзе на гэтыя мэты будзе выдаткавана каля 100 млрд рублёў.

Працяглы час Банк узаемадзейнічае з ААТ «Віцебскі аблгасрэсрвіс» — удзельнікам рэспубліканскай праграмы аснашчэння сучаснай тэхнікай і абсталяваннем арганізацый аграпрамысловага комплексу, будучыніца, рамонт, мадэрнізацыі вытворчых аб'ектаў гэтых арганізацый. Такое партнёрства дазволіла вырашыць пытанне аб рацыянальным даўкамплектаванні і якасным абнаўленні машына-трактарнага парка сельскагаспадарчых арганізацый Віцебскай вобласці.

Вядома, што развіццё эканомікі рэгіёна ў многім залежыць ад эфектыўнага ўзаемадзейнага банкаўскага сектара і ўдзельніцтва гаспадарчага жыцця. Сёння на крэдытным абслугоўванні ў банку знаходзяцца 379 карпаратыўных кліентаў.

Кліентамі банка з'яўляюцца найбуйнейшыя прадпрыемствы Віцебскай вобласці:

- ААТ «Нафтан» — адзін з найбуйнейшых нафтаперапрацоўчых заводаў у Еўропе;
- ВРП «Віцебскаблгас» — манапаліст па забеспячэнні прамысловых спажыўцоў і насельніцтва прыродным і звадкаваным газам;
- РУП электраэнергетыкі «Віцебскэнерга» — прадпрыемства, якое займаецца вытворчасцю і продажам электрычнай і цэплавой энергіі;
- ААТ «Віцебская бройлерная птушкафабрыка» — найбуйнейшае таварства па вытворчасці мяса птушкі;
- ААТ «Аршанскі авіярамонтны завод» — сучаснае прамысловае прадпрыемства па рамонце авіяцыйнай тэхнікі;
- ААТ «Сцяг індустрыялізацыі» — адзін з найбуйнейшых вытворцаў мужыцкага і жаночага адзення;
- СТАА «Белвест» і ААТ «Чырвоны Кастрычнік» — вытворцы мужыцкага і жаночага абутку;
- ААТ «Віцьязь» — буйное шматпрофільнае прадпрыемства па распрацоўцы і вырабе тэлевізараў, бытавой і медыцынскай тэхнікі, сістэм спадарожнікавага тэлебачання;
- ААТ «Птушкафабрыка Аршанская» — адно з найбуйнейшых прадпрыемстваў у Віцебскай вобласці па вырабе яек;
- ААТ «Аршанскі льнокамбінат» — тэкстыльнае прадпрыемства па вытворчасці і рэалізацыі льянныя тканіны і вырабу з іх;
- Віцебскі філіял РУП «Белтэлекам» — найбуйнейшае прадпрыемства, якое аказвае паслугі электрасувязі, Інтэрнэту, Інтэрактыўнага тэлебачання;
- Прадпрыемствы Дзяржаўнага аб'яднання «Віцебскі канцэрн «Мяса-малочныя прадукты», якое спецыялізуецца на перапрацоўцы малака, мяса, вытворчасці і рэалізацыі малочнай і мясной прадукцыі;
- Віцебскі гандлёвы цэнтр «Карона», філіял ТАА «Тытунь-Інвест» — найбуйнейшы ў рэгіёне гандлёвы цэнтр еўрапейскага ўзроўню;
- Прадпрыемствы прамысловасці, будучыніца, транспарту, гандлю, сельскай гаспадаркі.

кліентаў. Некаторыя толькі пачынаюць свой бізнэс з дапамогай крэдытаў банка, многія з'яўляюцца буйнымі вытворцамі прадукцыі і маюць працяглую крэдытную гісторыю. Дынаміка бізнэсу банка вызначаюць патрэбнасці нашых кліентаў.

Так, цалкам за кошт крэдытных рэсурсаў банка створана новае фармацэўтычнае прадпрыемства ААТ «БелВітуніфарм» і рэалізаваны першы этап праекта па рэканструкцыі часткі адміністрацыйнага корпусу для стварэння фасавана-упакоўвачага ўчастка, набыта і ўстаноўлена абсталяванне.

Банк размясціў крэдытныя ўкладанні ў галіны, якія характарызуюцца значнымі экспартнымі магчымасцямі. Узаемавыгадны партнёрскія стасункі склаліся ў банка з прадпрыемствамі ДА «Віцебскі канцэрн «Мяса-малочныя прадукты». Цяпер прадпрыемствы канцэрна сумесна з банкам рэалізуюць буйныя інвестыцыйныя праекты па рэканструкцыі, тэхнічным перааснашчэнні і мадэрнізацыі вытворчасці. На гэтыя мэты выдаткаваны

У зале аддзялення 200/193.

ёме 108,7 млрд рублёў у Віцебскай вобласці ажыццяўляецца рэканструкцыя і будучыніца 9 фермаў.

Партнёрскія стасункі склаліся з прадпрыемствамі Белтлшукпрама, найбуйнейшымі ў Віцебскай вобласці: ААТ «Птушкафабрыка Аршанская» і ААТ «Віцебская бройлерная птушкафабрыка».

Таксама важнай стратэгічнай мэтай для банка з'яўляецца развіццё і падтрымка партнёрскіх стасункаў і з прадпрыемствамі малага і сярэдняга бізнэсу. ААТ «ААБ Беларусбанк» распрацаваны і ўкаранены крэдытныя праекты, арыентаваныя пераважна на суб'ектаў прадпрыемальніцтва, да якіх зніжаны патрабаванні па дастатковай суме забеспячэння, спрощана фарміраванне пакета дакументаў.

Мікракрэдыты выдуюцца суб'ектам гаспадарання на развіццё бізнэсу. Названыя крэдытныя лініі банка запатрабаваны суб'ектамі прадпрыемальніцтва, бо ў поўнай меры задавальняюць патрэбу ў крэдытнай падтрымцы развіцця бізнэсу. Толькі з пачатку 2012 года філіяламі і ЦБУ ААТ «ААБ Беларусбанк» Віцебскай вобласці выдана мікракрэдытаў у памеры больш за 20 млрд руб. і рэалізацыя інвестыцыйных праектаў ў адпаведнасці з Указам Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь ад 21.05.2009 № 255 «Аб некаторых мерах дзяржаўнай падтрымкі малага прадпрыемальніцтва» на агульную суму шматліку 5 млрд рублёў.

Вынікам гэтай працы з'яўляецца стварэнне новых крэдытных месцаў, абнаўленне і мадэрнізацыя вытворчых магутнасцяў, нарощванне экспертнага патэнцыялу і стварэнне імпарта-азамыячальных вытворчасцяў.

Банк наўнаўнасць трымаць руку на пульсе часу, свесчосава рэагавана на новаўвядзены ў банкаўскай сферы, арыентавацца на змяненне эканамічнай сітуацыі.

Галоўнай стратэгіяй вядучага фінансавага прадпрыемства краіны — не толькі падтрымліваць традыцыйны банкаўскі сэрвіс, але і пастаянна імкнуцца да асаўнення новых паслуг — паслуг, запатрабаваных найбольш актыўнымі ўдзельнікамі эканамічных стасункаў, у тым ліку і замежнымі інвестарамі, што прыходзяць на беларускі рынак.

Новае аддзяленне ў мікрараёне Білёва адметна сваім прыгожым Інтэр'ерам і сучаснай архітэктурай.

Сацыяльная сфера

На ўліку маючы патрэбу ў жыллі ці паліпшэнні жылльвых умоў стаяць 60 чалавек. Банк аказвае дапамогу работнікам па будучыніца, набіццё (рэканструкцыю) жылля. Немалаважна, што ў гэтай фінансавай установе не забываюць пра падтрымку супрацоўнікаў, якія жадаюць аздавацца ў санаторыі, у тым ліку вядомасцям. Аказваецца матэрыяльная падтрымка і па іншых кірунках, якія рэгулююцца працоўным ці калектывным дагаворамі.

Намеснік старшыні аб'яднанай прафарганізацыі Святлана ШКЛЕЙНІК дэманструе дыплом, прысуджаны калектыву за 2-е месца ў абласным творчым конкурсе талентаў «Наш Банк, табе мы прысвячаем!».

Належная ўвага аказваецца ветэранам, якія штомесяц атрымліваюць даплату да пенсіі ў залежнасці ад стаў працы ў банку і маюць шэраг іншых прэферэнцый.

Вялікая ўвага банкам надаецца заняткам спортам і фізічнай культуры сярод супрацоўнікаў, стварэнню ў калектыве карпаратыўнага духа, пачуцця ўзаемадапамогі і падтрымкі. Гэтую спрыяюць многія мерапрыемствы, якія праводзіцца ў банку: турыстычныя злёты, агляды мастацкай самадзейнасці, дні здароўя.

Конкурс «Міс Беларусбанк» — адно з самых запамінальных мерапрыемстваў, у якіх прымаў удзел супрацоўнік калектыву.

ПРОЕКТНАЯ ДЕКЛАРАЦИЯ ЗАСТРОЙЩИКА ОТ 30.06.2012

Сведения о застройщике: Совместное общество с ограниченной ответственностью «Лада ОМС - Инжиниринг» (ООО «Лада ОМС-Инжиниринг»). СООО «Лада ОМС - Инжиниринг» является универсальным правопреемником СП «Лада ОМС - Холдинг» ЗАО.

Ввод объекта в эксплуатацию – июль 2013 г. У Застройщика имеются: - решение Мингорисполкома о разрешении строительства от 24.03.2011 №731;

Извещение о проведении 18 июля 2012 г. открытого аукциона (с условиями) по продаже права заключения договоров аренды открытых площадок с покрытием для размещения объектов общественного питания и мелкорозничной торговли, функционирующих в весенне-осенний период в г. Минск

Table with 5 columns: № предмета торгов, Адрес открытой площадки, Целевое использование, Архитектурная форма объекта, Арендная площадь, кв.м, Начальная цена, руб. Includes sections for Заводской район, Московский район, Первомайский район, Ленинский район, Фрунзенский район, Октябрьский район, and Центральный район.

Условия аукциона:

Победитель аукциона за счет собственных средств обязан: - установить объект требуемой архитектурной формы и обеспечить его функционирование в соответствии с указанным целевым назначением;

за апрель – сентябрь – 4 базовые арендные величины за 1 квадратный метр арендуемой площади; за октябрь – ноябрь – 3 базовые арендные величины за 1 квадратный метр арендуемой площади.

своей организацией, с засвидетельствованным в установленном порядке переводом на белорусский или русский язык; представителем гражданина Республики Беларусь или индивидуального предпринимателя – нотариально удостоверенной доверенностью;

Уточнение к краткой информации о проведении открытой продажи третьего выпуска жилищных облигаций закрытого акционерного общества «Топазэлектр» от 22.06.2012

1. Полное и сокращенное наименование эмитента (на русском и белорусском языках): На русском языке: полное наименование: Закрытое акционерное общество «Топазэлектр»;

Table with 2 columns: Код, Наименование вида деятельности. Includes codes 45211, 74211, 70110 and their corresponding descriptions.

Г. ВИТЕБСК

ИЗВЕЩЕНИЕ ОБ ОТКРЫТОМ АУКЦИОНЕ ПО ПРОДАЖЕ ОБЪЕКТОВ ГОСУДАРСТВЕННОЙ СОБСТВЕННОСТИ С ОДНОВРЕМЕННОЙ ПРОДАЖЕЙ ПРАВА ЗАКЛЮЧЕНИЯ ДОГОВОРОВ АРЕНДЫ ЗЕМЕЛЬНЫХ УЧАСТКОВ

Table with 4 columns: № лота, Наименование предмета аукциона, Характеристика предмета аукциона, Начальная цена предмета аукциона, руб. Сумма задатка, руб. Includes detailed descriptions of various lots and their characteristics.

ПОБТОРНЫЙ АУКЦИОН

Характеристика объекта недвижимости. Здание хранилища парашютов под спортаз площадью 688 кв.м. 1991 г. постройки, двухэтажное, стены – кирпичные, фундамент – бетонный.

10. Решение о выпуске облигаций принято 16 мая 2012 г. на Общем собрании акционеров ЗАО «Топазэлектр» (протокол №1 от 16 мая 2012 г.).

Table with 2 columns: Форма выпуска и вид облигаций, Объем эмиссии. Includes details about the type of bonds and the total amount to be issued.

12. Номинальная стоимость облигаций. Номинальная стоимость одной облигации составляет 6 000 000 (Шесть миллионов) белорусских рублей и имеет эквивалент, равный одному квадратному метру общей площади жилого помещения в строящемся жилом доме № 25 (по генплану) по ул. Водоплажного в микрорайоне №1 пос. Восточный (далее – объект).

13. Цель выпуска облигаций и направление использования средств, полученных от размещения облигаций. Целью выпуска жилищных облигаций является привлечение денежных средств физических и (или) юридических лиц для осуществления строительства жилого дома № 25 (по генплану) по ул. Водоплажного в микрорайоне №1 пос. Восточный в том числе для хозяйственной деятельности эмитента, связанной с выполнением им функций застройщика по указанному объекту строительства.

14. Обеспечение выпуска облигаций. Исполнение обязательств эмитента по жилищным облигациям обеспечивается договором добровольного страхования ответственности за неисполнение (ненадлежащее исполнение) обязательств эмитента облигаций № 611087-12/1271 от 10.06.2012 г., заключенным с Ведущим страховщиком – Представительством по Минской району Белорусского республиканского унитарного страхового предприятия «Белгосстрах» (адрес: 220073 г. Минск, ул. Скриганова, 6, УНП 600208187), и Страховщиком – филиалом «Белэксимгарант-Минск» Белорусского республиканского унитарного предприятия экспортно-импортного страхования «Белэксимгарант» (адрес: 220004, г. Минск, ул. Мельникова, 2, д. офис 703, УНП 101421509), далее – «страховщик».

15. Период проведения открытой продажи облигаций. Дата начала открытой продажи облигаций: 22 июня 2012 года. Дата окончания открытой продажи облигаций: дата продажи последней облигации, но не позднее 31 декабря 2012 года.

16. Место и время проведения открытой продажи облигаций. Размещение облигаций осуществляется эмитентом ежедневно в рабочие дни с 9.00 до 13.00 и с 14.00 до 16.00 по адресу: г. Минск, ул. Приштыцкого, д. 39, офис 8Н.

17. Срок обращения облигаций. Срок обращения облигаций: с 22 июня 2012 года по 31 декабря 2012 года включительно (192 календарных дня).

18. Дата начала погашения облигаций. Дата начала погашения облигаций: 31 декабря 2012 года.

03.08.2012

20 741 248 289

4 148 249 650

479 857 576

98 811 500

РУДАБЕЛКА — КРАЙ ПАРТЫЗАНСКИ

ТАК называецца экспазіцыя, размешчаная ў зале Акцябрскага цэнтра гісторыі і культуры. Гарадскі пасёлак Акцябрскі знаходзіцца на паўночным захадзе Гомельскай вобласці, блізка ад тых месцаў, дзе ў гады Вялікай Айчыннай вайны базіраваўся Мінскі абкам КП(б) Беларусі, штабы Мінскага партызанскага злучэння, Мінскай і Палескай вобласці.

Асобнае месца ў музейных вітрынах займаюць дакументы пра дзейнасць падпольнай друкарні. Ва ўрочышчы Дзвесніца і на востраве Добры партызаны здолелі наладзіць выпуск газет «Звязда», «Бальшавік Палесся», «На-

родных мсцівец». Друк паведмалляў пра дзейнасць лясных мсціўцаў, змяшчаў матэрыялы пра зверства акупантаў, інфармаваў аб ходзе вайны.

Цяпер на востраве Добры знаходзіцца музей адноўленых партызанскіх зямлянак. Пра гады герайчын барацьбы ў заходніках нагадваюць помнікі і абеліскі ў многіх вёсках раёна.

НА ЗДЫМКАХ: навуковы супрацоўнік Акцябрскага цэнтра гісторыі і культуры Міхал УГРЫН знаёміць з экспанатамі — сведкамі герайчын падзеі. Сярод іх — архіўны фотаздымак хаты ў вёсцы Рапін, дзе друкавалася «Звязда»-партызанка. Вымпел — адзнака, якой у наш час Акцябрскі разам з двама дзясяткамі іншых населеных пунктаў Беларусі ўдастоены за мужнасць і стойкасць у гады Вялікай Айчыннай вайны.

Яўген ПЯСЕЦКІ, фота аўтара.

1862 год — выйшаў першы нумар газеты «Мужыцкая праўда». Гэта была першая рэвалюцыйна-дэмакратычная газета ў Беларусі. Яна выдавалася Кас-

тусём Каліноўскай па чэрвень 1863 года. Усяго было выдадзена 7 нумароў, кожны з якіх пачынаўся са звароту да чытачоў: «Дзціцкі!».

1966 год — нарадзіўся амерыканскі баксёр-цяжкавагаў, які ўтрымліваў тытул чэмпіёна свету са жніўня 1987 года па люты 1990-га. Ён заваяваў тытул чэмпіёна ў сваёй вазе на версіі Сусветнага Савета бокса ў 1986 годзе, калі перамог Трэвара Бербіка і стаў самым маладым чэмпіёнам свету ў цяжкай вазе. Тады яму было 20 гадоў і 144 дні. А ва ўзросце 20 гадоў і 249 дзён ён перамог Джэймса Сміта па мнушчы Касталом у барацьбе за званне чэмпіёна на версіі Сусветнай Асацыяцыі бокса. І, нарэшце, у 1987 годзе, калі перамог Тоні Такера, ён атрымаў тытул чэмпіёна па версіі Міжнароднай федэрацыі бокса. З 25 знакамітых супернікаў Тайсана 15 былі накаўтаваны ўжо ў першым раўндзе. Ён быў пераможцам да 1990 года, калі страціў званне чэмпіёна ў паядынку з Джэймсам Дугласам па мнушчы Нэвмэйчэйны. Тайсан збіраўся змагацца за вяртанне тытула, але ў 1992 годзе быў асуджаны за згвалтаванне і заключаны ў турму, адкуль выйшаў праз тры гады. У 1996 годзе Майк Тайсан за тры баі зарабіў рэкордную суму ў 75 мільянаў долараў — больш чым любы іншы атлет у гісторыі. Таму трохмільённы штраф, да якога ў наступным годзе прысудзілі Тайсана за тое, што падчас паядынку з Эвандэрам Холіфілдам ён адкусіў у суперніка кавалек вуха, быў для яго не больш чым укус камара.

1941 год — нарадзіўся Віктар Аляксеевіч Зяленін, беларускі вучоны ў галіне фізікі цвёрдага цела, доктар тэхнічных навук (2000). Аўтар навуковых прац па тэорыі і тэхналогіі фарміравання танкаплёначных элементаў стабільнага хімічнага і фазавога саставу, распрацоўцы шматкампанентных матэрыялаў на аснове тэрмадынамічных стабільных злучэнняў для вырабы электроннай тэхнікі.

Было сказана Кузьма Чорны (1900—1944), празаік, драматург, публіцыст: «Дзе прычыло маленства, там пачынаецца раізм».

Усходні гараскоп на наступны тызень

АВЕН. Давядзецца неаднойчы адстойцець свой пункт гледжання. Імкніцеся рабіць гэта аргументавана, аднак прыслухайцеся да апанентаў; у іх моцны быць карысныя парады. Для дасягнення мэт неабходна праявіць ініцыятыву. Пажадана ўсімі сіламі пазбягаць спрэччых сітуацый. Не варта нават жартам спрачацца з якімі-небудзь нагодзі. ЦЯЛЕЦ. Можна з'явіцца магчымаць небадзі знаёмствы ў сферы, якія раней былі недаступны. Але будзьце вельмі асцярожнымі, бо залішні вялікі напор можа выклікаць проціважныя з боку магчымых партнёраў. Перад тым, як звязваць новыя кантакты, растлумачце свае мэты бліжнім людзям, інакш гарантавана «кайце» ўсплыве раўнасці. БЛІЗНЯТЫ. Нягледзячы на вялікую колькасць са- мых разнапланавых спраў, тызень усё ж не па- дасца напружаным. Імкніцеся дамагчыся гармоніі з сабой і поўнага спакою ў душы. Пажадана па- чакаць з сур'ёзнымі рашэннямі, асабліва ў першай палове тыдня. Будзьце ўважлівымі, не выступайце нават дробязі. Імкніцеся быць больш цярплівымі. Лепш пазбягаць спрэчак з калегамі па працы і, тым больш, з начальствам. РАК. У справах вам можа спадарожнічаць поспех, прычым, як ні дзіўна, перашкоды імя можа ва- ша ж уласная дыпламатычнасць. Рэзубіце звык- лымі ўмоўнасцямі, не спрабуйце абсыць вострыя вузлы — і усё атрымаецца. У другой палове тыдня магчыма дэлекае вандроўванне. Гэта, магчыма, прывядзе да рознагалосся з сябрамі, але дапаможа дабіцца поспеху ў справах. ЛЕУ. Тызень спрыяльны для практычных дзе- янняў, накіраваных на замацаванне вынікаў працы і звязаных з новай інфармацыяй. Аў- торах — надзвычай удалы дзень для пачатку вандроўвання. Нават не спрабуйце задавоўваць усе прось- бы пра дапамогу, інакш вам прораўся адна на карак. ДЗЕВА. Нарэшце знойдуцца арыгнальныя ра- шэнні для старых праблем. Адна з галоўных задач — усядоміць, што амаль усё залежыць ад вас. Добры перыяд для духоўных пошукаў і творчых авантур. Знойдзеце правільны кірунак руху, а творчы парывы завершыцца досыць цікавымі вынікамі. Верагод- на прапанава новай, высокааплатнай працы. ШАЛІ. Захоўваеце ўнутраны спакой і сканцэнт- руецца на самай важнай задачы, бо толькі так можна выйграць у няпростых сітуацыях, якія вас чакаюць. Магчыма затрымка даўным-даўно

ХАТНЯЯ ЭНЦЫКЛАПЕДЫЯ

ЧАСТУЙЦЕСЯ! Салата «Генерал» Спартэбца: грудка курыцы (вараная) — 2 шт., часнок — 2 зуб., морква вараная (сярэдняя) — 2 шт., бурак вараны (невялікі) — 2 шт., якія вараная — 4 шт., сыр швэды — 100 гр., маянэз. Салата ўкладаецца слаямі. Зручна выкарыстоўваць рассоўнае кольца для выпечкі тартоў без дна. Плоскую талерку засцілае лісцем зялёнай салаты. 1 слой — мяса, нарэзанае маленькімі кубікамі, здробнены часнок і трохі маянэзу (усё змяшчаць); 2 слой — морква, надзёртая на буйной тарцы (трохі змяшчаць маянэзам); 3 слой — сыр, надзёрты на буйной тарцы, і тонкі слой маянэзу; 4 слой — які, надзёрты на буйной тарцы і тонкі слой маянэзу; 5 слой — бурак, надзёрты на буйной тарцы. Намажце маянэзам. Упрыгожце салату, як падажа фантазія. Даць настаяцца ў халадзільніку пару гадзін. Перад падачай акуратна здыміце кольца. Какосавая яйкі з трускалкай Змяшчаць у прапорцыі 1:1 размякчанае пры пака- ёвай тэмпературы сметанковае масла і згущанае маляко. Дадаць пры памешванні какасовую стружку да атрымання пластычнай масы. Для араматызацыі можна дадаць на смак дробна надзёртую апельсінавую ці лімонную цэдру, а таксама (вельмі трохі) каньяку ці рому. Так можна прыгатаваць цукеркі з рознымі смакамі. Для разнастайнасці гэтых самаробных цукерак част- ку масы можна афарбаваць дабаўленнем парашку ка- кавы ці некалькімі кроплямі бурчанага соку (трохі сыро- га бурка надзёрці і адціснуць праз тканіну). Даць масе пастаяць 2 гадзіны ў зачыненым посудзе ці загорнутай у плёнку ў халадзільніку для набаркання стружкі. Затым яшчэ раз я след расцёрці, вылепіць «яйкі», змясцішы ў сярэдзіну кожнага трускалку. Для атрымання больш яркага смаку ў кожную ягаду трускалкі можна ўвесці медыцынскім шпрыцам ад 2-3 кроплі да 0,5 мл каньяку, рому ці каньячнага сіропу. Для атрымання каньячнага сіропу ў бутэльку з каньяком усыпаць цукровы пясок да павелічання аб'ёму ўдваі, не падаграваючы (!), некалькі разоў энергічна ўзбоўтаць да растварэння цукру. Сфарміраваныя цукеркі абкачаць у какасавай стружцы і падаць да стала. Гэтыя цукеркі мож- на захоўваць у халадзільніку не больш за суткі. КУЛІНАРНЫЯ ХІТРЫКІ Нярэдка мясныя стравы соляць перад прыгата- ваннем. Гэта няправільна. Мясны бульён трэба саліць прыкладна за 30 хвілін да гатоўнасці, а пачынаць і біфш- тэкс — у гатовым выглядзе. Часта раяць «саліць на смак». Тым часам існуе пэўная норма. На 1 кг сечанага мяса патрабуецца 1 чай- ная лыжка солі, на 1 літр супу — 1/2 чайнай лыжкі. -2858-

Складзіце кросвуд! Саліца Філіпінна, фота 3. Саліца Непала, фота 2. Рэмень для пераносі груза. Куст з пахучымі кветкамі. Старагалецкая акруга. Персідскі цар. План пелітэнка. Яго здабываюць гарлуком. Традыцыйны рытуал. «Святое віно». Опера Д. Пу- ччыні. Танісны тайм. Сын бацькі. Ранг святара. Саліца Тайланда, фота 4. Брак пры ворыве. Рускі ягляр, варог. Саліца Б'еніама, фота 5. Адчуван- не пры- гогага. Жалеза плюс нікель. Грачэска- веча. Былы кавале- рыст. Англійскі дваранін. Грама- тычная катэ- горыя. Парад- ны судурт. Званне. Стаян аса- глады на моладзе- вым вяртанне. Частка сцяна- ской хаты. Род алена. Грабні- ца для святых. Нямаль- ны спуск змест прыступы. Дэталь гранаты. «Усмеш- ка фар- туны». Верхняя пліта калоны. Штатк жывёлы. Шнур пры лалцах. «Мой родны...». Пратасці- танціят святар. Галіна ўлады. Вол- бліск пакару. Саліца Індыі, фота 1. Затычка бутэль- кі. Дрэва з кавальчым млочным сокам. Ягада, з якой робяць фарбу. Жанр Уцісавы. Тупая частка саксеры. 1/100 аплата. Муні- цель. Канал у Сярэднім Азі. Буйны порт у Турцыі. Шырокая мясая канача.

СЕННЯ Месяц Першая квадра 27 чэрвеня. Месяц у сур'і Скарпіёна. Сонца Усход Захад Даўжыня дня Мінск — 4.41 21.45 17.04 Віцебск — 4.23 21.43 17.20 Магілёў — 4.31 21.35 17.04 Гомель — 4.38 21.22 16.44 Гродна — 4.58 21.58 17.00 Брэст — 5.09 21.49 16.40 Імяніны Пр. Мануіла, Савація, Савелія. К. Гертруды, Люцыны, Эміліі, Арнольда, Кірылы, Раймунда, Уладзіслава.

ЗАЎТРА Геамагнітныя ўзрушэнні Віцебск 749мм рт.ст. +12...+14°C +23...+25°C Гродна 749мм рт.ст. +17...+19°C +26...+28°C Мінск 744мм рт.ст. +13...+15°C +23...+25°C Магілёў 750мм рт.ст. +10...+12°C +21...+23°C Брэст 749мм рт.ст. +18...+20°C +26...+28°C Гомель 754мм рт.ст. +17...+19°C +26...+28°C ...у суседзях Варшава +30...+32°C Кіеў +23...+25°C Рыга +23...+25°C Вільнюс +23...+25°C Масква +20...+22°C С.-Пецярбург +16...+18°C

УСМІХНЕМСЯ Пávaжаны міністр адукацыі! Выдліце, калі ласка, тэму сацыяльнай «Як я правёў лета» са спіса шчырных сачыненняў. Усё ж такі выкладчыкі мовы і літаратуры часцей за ўсё пажылыя інтэлігентныя дамы... Сяджу на кухні, чышу вараная яйка. Насупраць сядзіць сын (1,5 года), уважліва назірае за працэсам. Заходзіць жонка: — Прапануй сыну яйка, але дай яму толькі бялок, а тэ ян жаўтка не любіць. Я гляджу на сына і думаю: «Вось жа... Ён у мяне з'ёў кадулек цвёрдага дэзадан- танту, абкусаў пакінутае без нагляду ў ваннай мыла, а цяпер, як высветлілася, ён жаўтка не любіць...» НЕ ЗДАЛА? ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь. РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ НУМАР 2 ад 17 ЛЮТАГА 2009 ГОДА, ВЫДАДЗЕНАЕ МІНІСТЭРСТВАМ ІНФАРМАЦЫІ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ. Галоўны рэдактар КАРЛЮКЕВІЧ Аляксандр Мікалаевіч. РЭДАКЦЫЙНАЯКАЛЕГІЯ: У.ЗДАНОВІЧ(намеснік галоўнага рэдактара), Н.КАРПЕНКА(намеснік галоўнага рэдактара), А.КЛЯЧУК(намеснік галоўнага рэдактара), С.ПРОТАС(намеснік галоўнага рэдактара), Н.РАСОЛЬКА, С.РАСОЛЬКА, Л.РЫЖАНКОВА(першы намеснік галоўнага рэдактара), Л.СВІДРЫЦКАЯ, В.ЦЕЛЯШУК, Л.ЦІМОШЫЧ. НАШ АДРАС: 220013 г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а. ТЭЛЕФОНЫ: прыёмнай — 287 19 19 (тэл./факс); аддзелаў: лісьмаў — 287 18 64, падлікі і распаўсюджвання — 287 18 36, 287 18 51, юрыдычнага — 287 19 68, сакратарыята — 292 05 82, аддзелаў за выпуск дадаткаў: «Чырвоная змена» — 292 44 12; «Мясцовае самакіраванне» — 292 21 03, уласных карэспандэнтаў: у Брэсце: 20 37 98, Віцебску: 43 23 74, Гродне: 43 25 29, Гомелі: 40 91 92, Баранавічах: 47 71 94, Магілёве: 32 74 31; бухгалтэры: 287 18 81. http://www.vziazda.by; ПРЬІМЭ РЭКЛАМЫ тэл./факс: 287 17 79, e-mail: info@vziazda.minsk.by Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падобны і дэкладнасны характар іх меркаванняў не з'яўдзіў супадаць з меркаванням рэдакцыі. Рэдакцыя на сваім меркаванні адбірае і публікуе адрасаваныя ёй лісьмы. Перадрук матэрыялаў, апублікаваных у «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі. Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар. Адраснасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы. Газета адрэдукавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Вываліцтва «Беларускі Дом друку». ПД № 02330/0494179 ад 03.04.2009. 220013, Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Выходзіць 250 разоў на год. Тыраж 30.015. Індэкс 63850. Зак. № 2796. М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 Нумар падпісанасць ў 19.30 29 чэрвеня 2012 года.